

croiești din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

31

SE NAȘTE
O NOUĂ INDUSTRIE

LINIA MODEI 1965
Pod peste oraș

Anul XIII nr. 31 (479) — 1 august 1964

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

SE NASTE O NOUA INDUSTRIE

1944-1964

PE
ŞANTIERELE
PATRIEI
NOASTRE

În timp ce străbătem pădurea pe drumeagul tăiat chiar în vatra minereului, zărim o scobitură peste care cronologia anotimpurilor a aşternut trunchiuri şi covoare de frunze. E ca o rană pe obrazul muntelui.

— Cândva, pe aici au trecut cei ce exploatau bogăţiile ţării, trimiţând bauxita hăt-depart, pe cine ştie ce meleaguri, ca materie primă — ţine să ne explice însoţitorul nostru. Pe urmă totul a fost lăsat paraginii. Dar acum, când resursele naturale ale ţării sînt valorificate în folosul poporului, minereul din Pădurea Craiului e preţuit aşa cum se cuvine.

Pe vîrf de munte sosesc mereu maşini şi utilaje, cum îi stă bine unui şantier al zilelor noastre. Dar, aşa cum zăreşti, prin limpezimea de cristal a depărtărilor, culmile altor munţi, tot aşa prezentul îţi recomandă ziua de mîine, cînd din minele aflate la suprafaţă oamenii vor scoate cu ajutorul maşinilor moderne piatra roşiată a bauxitei şi îi vor da cale liberă în călătoria sa spre marile cetăţi ale industriei socialiste: Uzina de alumina de la Oradea şi, mai apoi, Uzina de aluminiu din Cîmpia Oltului, de la Slatina.

Am avut prilejul să răsfoiesc un fel de monografie a unui sat muntean. Nimic spectaculos. Obişnuitele-i imagini, prinse sub ascuţişul peniţei de o minte mai iscoditoare a unui învăţător. Înainte, totul pierdut în anonim. Oamenii, săraci şi aspri, ciopliţi parcă din cremenea muntelui, trudeau ori la spart piatră, ori la tăiat pădurea cu joagărul. Aşa au apucat de cînd se ştiu, din moşi strămoşi. Singura distracţie, halta de cale ferată unde personalul oprea cîteva secunde. Ca-n „Steaua fără nume“ a lui Mihail Sebastian, cîte suflete cuprinse de nostalgia depărtărilor nu petreceau seară de seară trenul ce se pierdea cu un şuier prelung?

Dobreşti îi spune satului. Pe hartă e prezentat ca un simplu punct. Un punct undeva în Apuseni.

Şi iată că socialismul a adus şi aici suflul înnoirilor, a trezit din amorţeală şi meleagurile acestea. Nu mai departe ca peste un an, manualele de geografie economică vor consemna prezenţa noii staţii de preparare a bauxitei, astăzi întruchipată în zidurile construcţiei şi în imaginaţia de poet a tînărului inginer Raul Sendrea.

— Iacă. Aici vor fi cele patru linii de spălare... Dincoace atelierul mecanic. Vedeţi... Minereul purtat pe aripile funicularului...

Cît cuprinzi cu privirile pînă departe, spre linia orizontului, unduie valurile unei mări verzi. De pe spinările domoale ale înălţimilor, Pădurea Craiului, anonimă pînă mai ieri, îşi înscrie spectaculos prezenţa în marele circuit al economiei naţionale. Bogată şi darnică ea desfercă întocmai ca în povestea lui Ali-Baba, sub imperiul magicei formule „Sesam, deschide-te“, comori mai de preţ decît falcicii stejari şi fagi. Este vorba de întinsul zăcămint de bauxită, dispersat în cuiburi cale de zeci de kilometri.

De aici din Pădurea Craiului, învăluită în tainice legende, pietrele de culoare roşie îşi încep metamorfoza, prefăcîndu-se sub bagheta magică a chimiei în metalul alb cu atît de multiple folosinţe — aluminiu.

Codrul din inima Apusenilor se retrage sfielnic din faţa celor ce-l cuceresc pas cu pas, de parcă ar voi să spună: „Meşter eşti, omule!“ Alături de cărările ştiute numai de ciute suie acum temerăr panglica defrişată a liniei funicularului, purtată pe umerii puternici ai pilonilor metalici cu paşii lor de cîte şapte poşte. Iar în mijlocul unei poieni largi, străjuite de vagoane-dormitor, au răsărit ca nişte flori de piatră construcţiile platformei de încărcare de unde vor porni de-a vale, pe şoseaua aeriană a funicularului, cîte 250.000 tone bauxită în fiecare an.

Surprind plăcut ochiul reporterului cele dintîi excavatoare şi bulldozere, primii pionieri ai tehnicii pe aceste cărări de munte.

— Sînt ajutoarele noastre de nădejde — îşi mărturiseşte gîndurile maistrul miner Chir în timpul unui popas vremelnic la o „lentilă“ (cum e numit în limbaj profesional unul din multele cuiburi la zi ale bauxitei).

În inima Apusenilor se montează pilonii puternici ai funicularului care va transporta bauxită.

Ion MĂRGINEANU
(Continuare în pag. 4)

VIZITA

DELEGAȚIEI GUVERNAMENTALE ROMÎNE

ÎN FRANȚA

La invitația guvernului francez, delegația guvernamentală a Republicii Populare Romîne, condusă de Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, însoțit de vicepreședintele Consiliului de Miniștri, Alexandru Bîrlădeanu, și de ministrul Afacerilor Externe, Corneliu Mănescu, și-a început vizita în Franța sub auspiciile unei călduroase primiri din partea guvernului și poporului francez.

Încă de la sosirea pe aeroportul Orly, înalții oaspeți romîni au fost înconjuțați de atenția și interesul cercurilor oficiale, ale presei și opiniei publice franceze.

În numeroase articole și comentarii ale presei și posturilor de radio și televiziune se subliniază importanța vizitei guvernamentale romîne în Franța, precum și perspectivele favorabile pe care ea le poate deschide pentru dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări.

În centrul atenției unanime a stat întrevăderea pe care a avut-o conducătorul delegației guvernamentale romîne, Ion Gheorghe Maurer, la palatul Elysée, unde a fost primit de președintele Franței, Charles de Gaulle.

Așa cum a arătat în toastul rostit la dîneul de la Ambasada R. P. Romîne din Paris conducătorul delegației guvernamentale romîne, Ion Gheorghe Maurer, „între România și Franța nu există probleme care să stînjenească eforturile menite să promoveze dezvoltarea relațiilor noastre. Pe de altă parte, avîntul multilateral al economiei romînești, prețuirea de care se bucură la noi remarcabilele realizări ale științei și tehnicii franceze, creează tot mai mult noi posibilități pentru a amplifica și diversifica relațiile economice reciproc avantajoase care constituie de totdeauna temelia traică a oricărei cooperări între state”.

Dezvoltarea relațiilor de cooperare între România și Franța pe temeiul unor vechi legături tradiționale slujește nemijlocit atât intereselor celor două țări cît și intereselor generale ale înțelegerii internaționale.

Subliniind deopotrivă însemnătatea vizitei delegației guvernamentale romîne, înalte personalități franceze și-au exprimat, încă de la sosirea în Franța a oaspeților romîni, convingerea — așa cum a declarat Louis Joxe, primul ministru interimar al Franței — că rezultatele convorbirilor dintre cele două țări vor fi pozitive.

1

La sosirea pe aeroportul Orly din Paris.

2

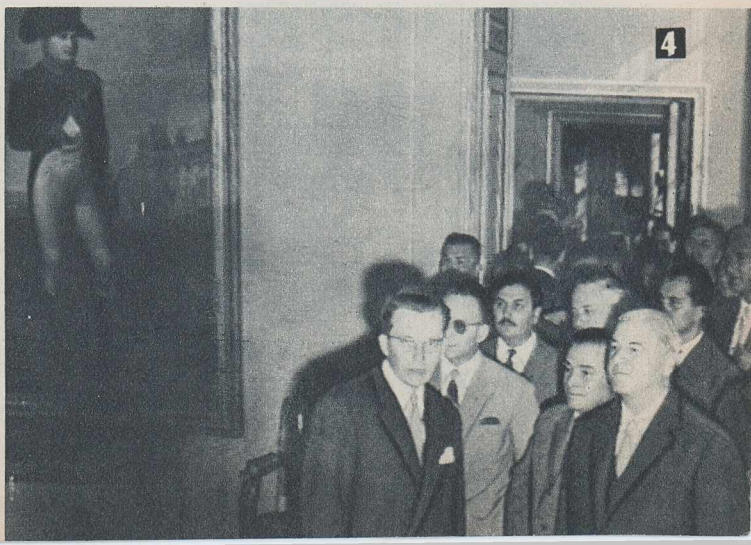
La palatul Elysée.

3

Ion Gheorghe Maurer, conducătorul delegației guvernamentale romîne, înconjurat de reprezentanții presei, la ieșirea de la palatul Elysée.

4

Înălții oaspeți romîni vizitînd Muzeul Malmaison de la Rueil, în apropiere de Paris, una din reședințele lui Napoleon în perioada 1800—1803.

Pe aripile funicularului... Spus simplu, firesc, fără pretenție de figură de stil. Omul acesta cu fața arsă de vânturile aspre ale iernii știe să se înflăcăreze ca un îndrăgostit atunci când îți prezintă construcțiile la temelia cărora pune și el atâtea zile și atâtea nopți din propria-i viață.

— Acum ți se pare firesc să vezi pe câmpul întins de aproape un kilometru și jumătate desfășurându-se halele mari, să te întâmpine atmosfera atât de caldă și tonică a șantierului. Dar în urmă cu un an numai, aici nu era nimic. Absolut nimic! — povestește Pavel Oniță, șeful unei brigăzi de zidari :

— Parcă ne frigea degetele. Așa de aspru era gerul astă-iarnă. Pe coclauri hăuleau haitele. Am biruit însă... Nu-i așa că acum e frumos aici? Dar va fi și mai frumos.

Grozavi mai sînt și constructorii aștia! Trec prin atâtea mari șantiere, lasă după ei mereu alte obiective și de fiecare dată li se pare că acolo unde se află e mai frumos ca oriunde.

Acum, în pragul celei de-a XX-a aniversări, să te ții întrecere. Nici n-ai să vorbești cu oamenii. Au o gravitate anume, o seriozitate care le stă atât de bine. Rîd ei la înălțimea schelelor, dar cu ochiul sînt la construcție. Merge treaba? E bine atunci.

Cînd stația de preparație va fi gata, ea va trimite zilnic spre uzina mamă de la Oradea tone de bauxită. Mai înainte însă, benzile transportoare vor purta minereul spre feluritele mașini care îl concasează, îi fac obișnuita baie de apă, sortîndu-l apoi după mărimea granulelor. Totul mecanizat.

Prezenta stație de preparație își pune puternic pecetea în însăși viața satului. Au și prins contururi blocu-

Instalațiile în aer liber conturează viltoarele proporții ale uzinei de alumina.

rile de locuit, noua cantină-restaurant, clubul și alte construcții, aducînd aici, sub poalele de munte, ceva din imaginea orașelor noastre noi.

Undeva, pe un tîpșan, tinerii muncitori au trasat cu țaruși contururile viitorului parc. Cînd vor frumăta aici frunzele copacilor tineri, cînd iubitul îi va dărui fetei cei dintii trandafiri, cei care i-au plantat se vor afla departe, pe un alt șantier.

De pe urma lor vor rămîne nu numai construcțiile, ci și frumosul. Ceea ce este într-adevăr plin de poezie!

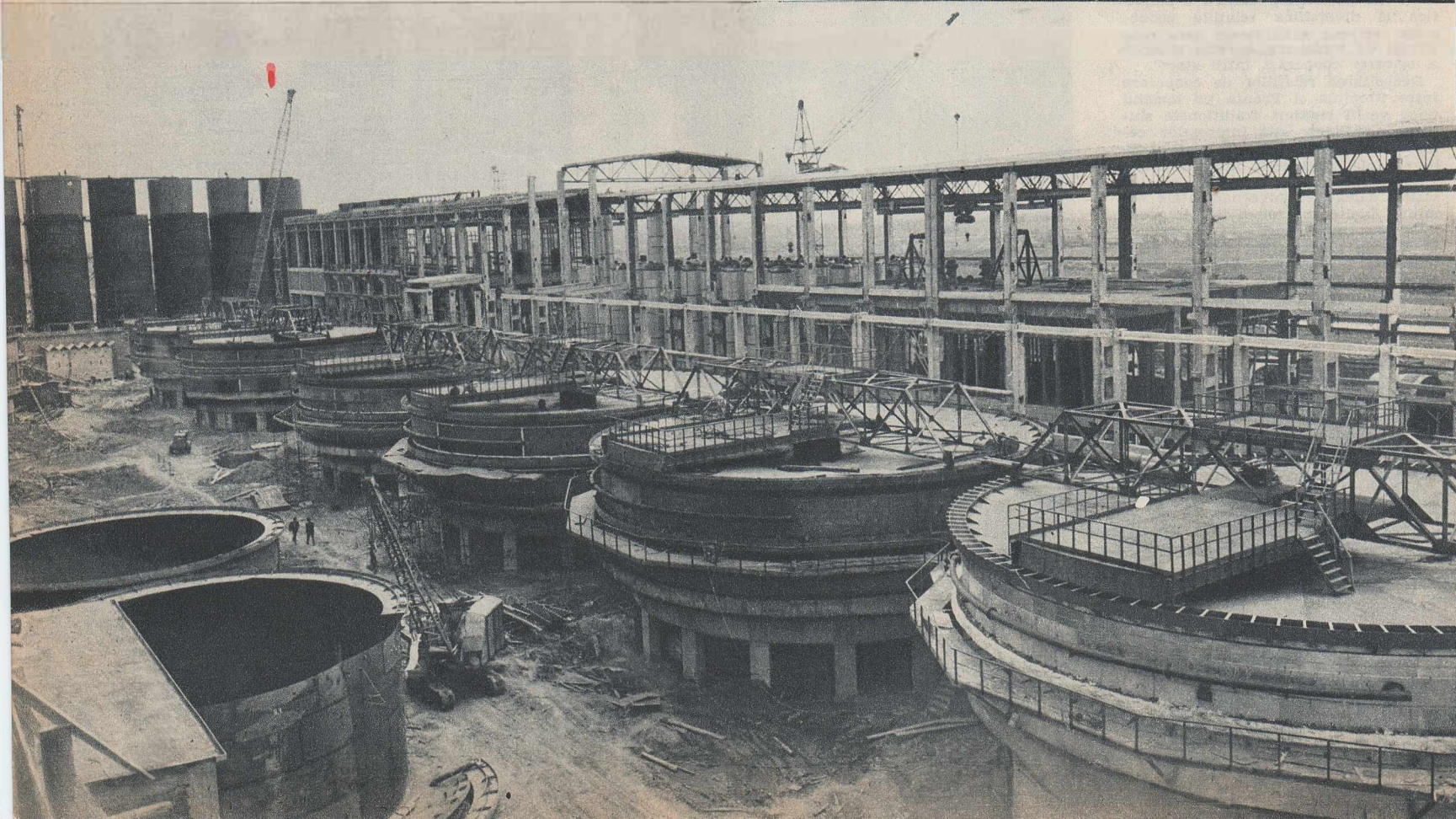
Dar călătorului îi stă bine cu drumul, glăsuiește un înțelept proverb. Așadar, mai departe, pe itinerarul bauxită-alumină.

La Oradea te întâmpină binecunoscutele cărți de vizită ale chimiei: înaltele coloane și recipiente în aer liber, șirul aliniat ca la paradă al monumentalelor decompozoare, fiecare din cele 18 avînd capacitatea de 1.100 m c.

E greu să poți străbate de la un capăt la altul cele 14 hectare cît este „moșia“ uzinei de alumina, modernă cetate a industriei socialiste a patriei. De aceea trebuie să te mulțumești cu vizitarea doar a cîtorva din fabricile „pui“, ori să te cațeri pe vîrfurile unei macarale, pentru a privi în voie întregul șantier. La drept vorbind, fiecare din secțiunile de bază ale uzinei — fie măcinarea, leșierea, descompunerea sau calcinarea — e un conglomerat de mașini și utilaje, de construcții în care se vede în mod limpede folosirea pe scară largă a elementelor prefabricate, a metodelor înaintate de lucru.

Nu e de loc simplu să facem o descriere a drumului parcurs de bauxită prin uzina înzestrată cu nu mai puțin de 8.000 de tone de utilaje. Ne limităm de aceea la a arăta numai că mecanizarea și automatizarea vor ajuta ca reacțiile chimiei moderne să transforme banala bauxită în alumina, care, la rîndu-i, își va continua drumul spre Uzina de

Oradea. Pe întinsul șantierului scapără din zori și pînă în seară flăcările aparatelor de sudură, se agită neobosit brațele puternicelor macarale.

aluminii de la Slatina, pentru a se transforma în metalul alb atât de necesar industriei noastre în plină dezvoltare.

Ilustrare la cele spuse mai înainte : operații de mare sensibilitate, cum sînt controlul dozării soluțiilor, temperaturii și presiunii, al diluțiului de amestec ș.a. sînt în întregime automatizate. Iar la determinarea în laborator a diversilor componenți în masa bauxitei vor avea de spus un cuvînt hotărîtor spectrografia și cristalografia.

Impresionantă este imaginea șantierului, pe întinsul căruia scapără din zori flăcările aparatelor de sudură, se agită neostenit brațele puternicelor macarale. Te aștepti să ai în fața ochilor forfota unei adevărate armate de constructori, gîndindu-te la proporțiile uzinei. Cînd colo, mașini, peste tot mașini.

În toamnă, marea uzină va intra în noua tehnologie. Cum de-a fost posibil un asemenea ritm în executarea construcției, cînd în urmă cu mai bine de un an pe aici era un cîmp pe care se rostogoleau sub palele vîntului scăieții? Forța ce-a dăruit oamenilor avînt, pricepere și măiestrie a fost cuvîntul însuflețitor al partidului, chemarea sa de a se scurta durata de execuție.

Întîlnești pe șantier oameni a căror biografie este legată de istoria marilor construcții ale socialismului. Gheorghe Olteanu, bunăoară, e unul din miile de nași ai Fabricii de antibiotice de la Iași, ai Bicazului, Combinatului de la Făgăraș sau de la Brăila. Și el e doar un exemplu luat la întîmplare.

Am cunoscut aci un tînăr sondor, — Augustin Balcu îl cheamă. Rețineți acest nume, căci peste ani veți mai auzi de el. Acum are doar 20 de ani și nu are la activ decît munca la uzinele din Bocșa și la cea de vagoane din Arad. Să nu credeți cumva că e un „cocor”, unul din acei plimbăreți după care fuge lucrul să-i caute. Nu. Fiind un adevărat „artist” în meserie, e solicitat peste tot.

Am vrut să stau de vorbă cu el la ceasurile dimineții. Ia-l de unde nu-i ! O dată cu zorii pornise ascensiunea pe unul din înaltele decompozoare. La prînz era la o ședință U.T.M., iar seara avea meditație. Învăța omul pentru examen, n-avea timp de vorbă. Așa că nu ne-a rămas altă soluție decît să-i luăm un interviu fulger la înălțime, sub scăpărarea fulgerelor aparatului său de sudură.

— Îți place meseria ?

— Faptul că stau prins în chingi, ca alpinistii, răspunde cel mai bine în locul meu.

— Gînduri de viitor ?...

— Tot pe șantiere. E însăși viața mea. N-aș concepe altfel. Iar dacă voi ajunge cîndva inginer, poate că ne vom întîlni tot pe un șantier.

— Alte planuri, preferințe ?

— Muzica și poezia. Asta vrea să însemne că am de gînd să scriu și poezie.

Notați : Augustin Balcu e muncitor, are 20 de ani și e fericit. E de o vîrstă cu libertatea patriei. Are deci toate motivele să fie așa cum este.

Bauxită — alumină — aluminii. Din acest itinerar, am vorbit pînă acum doar despre două etape.

Socotii rîndurile de mai sus un simplu preludiu la lunga călătorie a minereului din Apuseni pînă în Cîmpia Oltului.

Și, mai presus de toate, socotii-le notații obișnuite în marele hronic al acestei tinere ramuri a industriei metalurgiei neferoase, al cărui act de naștere a fost semnat.

Ion MĂRGINEANU
Fotografii de I. ANDRESCU

OAMENI AI ZILELOR NOASTRE

Visele se înfăptuiesc

În 1952, cînd a interpretat rolul lui Mitrea-copil din filmul „Mitrea Cocor”, i s-a prezis o frumoasă carieră de cineast. Dar elevul de școală medie de atunci avea să renunțe peste cîțiva ani la studioul cinematografic, îndreptîndu-și atenția spre teatru și mai tîrziu spre operă.

— Cînd a avut loc această schimbare de preferințe și în ce împrejurări ? — I-am întrebă pe tenorul Cornel Rusu, solist al Teatrului de operă și balet al R. P. Romine.

— Preferințele mele în artă, ne-a spus el, s-au schimbat de mai multe ori. Mai întîi m-a pasionat arta actorului de film, apoi teatrul (după absolvirea Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” am fost cîțiva ani actor la Teatrul de stat din Constanța și apoi la Teatrul „C. I. Nottara” din București). Dar cea mai mare pasiune a mea, idealul pe care mi l-am făurit încă din ultimul an al studenției, a fost opera.

Am avut condiții excelente de pregătire și studiu și grație acestora vi mi s-a înfăptuit.

Cum am ajuns pe scena teatrului de operă ? După absolvirea institutului și după cîțiva ani de practică actoricească la Constanța mi-am exprimat dorința de a face studii de canto. După cîteva luni de pregătire conducerea teatrului mi-a încredințat primul rol liric : Danillo, din opereta „Văduva veselă”. Mai tîrziu, la București, l-am avut ca profesor pe basul Grigore Mel-

nic, artist cunoscut, care a cîntat cu ani în urmă la „Scala” din Milano, sub bagheta lui Toscanini. Am debutat pe scena operelor din București în anul 1961.

— Ce roluri v-au pasionat în mod deosebit ? — Din rolurile interpretate de mine de-a lungul a trei stagii, Faust din opera lui Gounod m-a pasionat cel mai mult. Apoi Alfredo din „Traviata”, Don Bazilio din „Nunta lui Figaro”, Arlecchinul din „Paiate”.

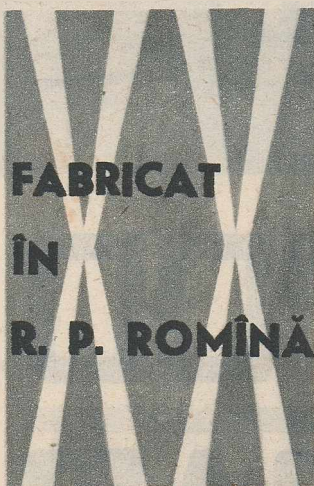
— Știm că ați participat la concursul tinerilor soliști din anul 1962. Ce rezultate ați obținut ?

— Am obținut premiul al doilea. În același an am mai luat parte și la concursul organizat în cadrul Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților de la Helsinki la care am fost distins cu premiul I și medalia de aur.

— Despre proiectele dumneavoastră de viitor ce ne puteți spune ?

— E lesne de înțeles că planurile pe care îmi propun să le înfăptuiesc în viitor sînt pe măsura aspirațiilor oricărui tînăr care trăiește și muncește în condițiile noastre de azi. Sînt, cu alte cuvinte, proiecte îndrăznețe, dar am certitudinea că, prin muncă susținută le voi putea înfăptui. Experiența anilor de pînă acum mi-a dovedit că posibilitățile de a-și valorifica multilateral aptitudinile, pe care le au astăzi tinerii din țara noastră, sînt într-adevăr mari. În aceste condiții sînt convins că visele ce mi le-am făurit se vor realiza.

Radu NICOARA

DRUM BUN, TV-7!

S-ar putea spune că prima apariție pe drumurile țării a lui TV-7 a fost în același timp și decisivul său examen de laborator. Un laborator neobișnuit, în care rolul instalațiilor de probă l-au preluat șoselele de munte, cu pante repezi și curbe frecvente, iar observațiile s-au efectuat de către specialiști chiar din interiorul „examinatului”.

Să-l cunoaștem și noi pe acest nou-venit pe arena transporturilor auto din țara noastră, făcîndu-i o vizită la locul natal : uzina „Autobuzul” din Capitală. Deși n-a trecut decît puțină vreme de la omologarea lui oficială, în curtea uzinei de autobuze au și apărut o serie de exemplare de acest tip toate purtînd amprenta noutății, exprimată în linia modernă, elegantă a caroseriei și în culorile vii, pastelate cu care au fost decorate. Unele din ele mai aleargă încă pe pistele

de probă amenajate special, altele și-au încheiat perioada încercărilor și așteaptă să plece la drum. Sînt autobuze trainice și confortabile, capabile să satisfacă exigențele oricărui călător. Pe cele construite în variantă turistică le vor utiliza amatorii de excursii, cărora privilegiile încîntătoare ale Văii Prahovei sau ale Cheilor Bicazului, bunăoară, li se vor dezvălui în toată măreția lor prin parbrizele mari, panoramice. Cele destinate transportului interurban vor purta pe șosele sute și mii de oameni porniți după treburi dintr-o localitate în alta și, dacă aceștia vor fi pe deplin satisfăcuți de condițiile în care au călătorit, faptul se va datoră în primul rînd calităților tehnice ale vehiculului. Despre aceste calități ne vorbesc cu legitimitate mîndrie constructorii lui. Oricare dintre ei — fie că e vorba de inginerul Traian Ene sau de lăcătușul Constantin Ciocșan, ori de proiectanții Gheorghe Popescu și Sava Chivu — poate să ilustreze oricînd, cu date precise, modernizările ce s-au adus noului autobuz, neuitînd să amintească faptul că motorul său, cu 8 cilindri, în V, de 140 CP, e capabil să-i asigure o viteză maximă de croazieră de 100 km/oră, că suspensiile elastice și amortizoarele telescopice îl elimină în mers vibrațiile și că noile metode de îmbinare a elementelor șasiului îl fac utilizabil pe orice fel de drum, cu performanțe din cele mai bune. O dată cu intrarea în producția de serie, autobuzul TV-7 va contribui într-un viitor apropiat la sporirea și modernizarea parcului auto și la îmbunătățirea transportului de călători.

Drum bun, TV-7!

Nicolae RADULESCU

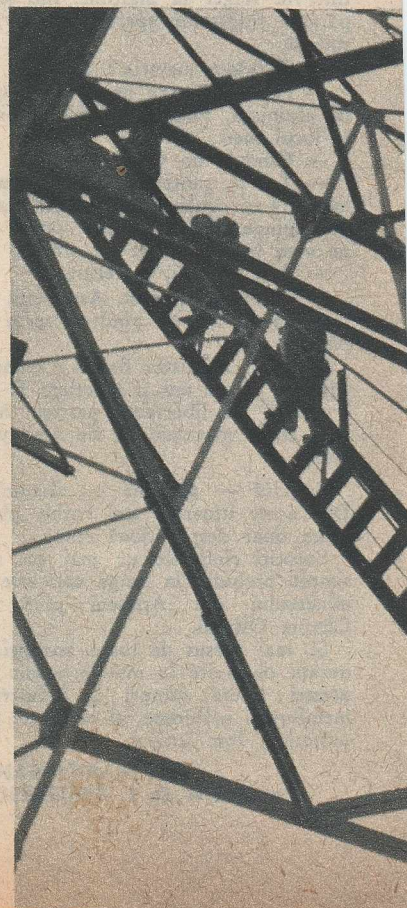
1944-1964

**PRIN
CETĂȚILE
INDUSTRIEI
NOASTRE
SOCIALISTE**

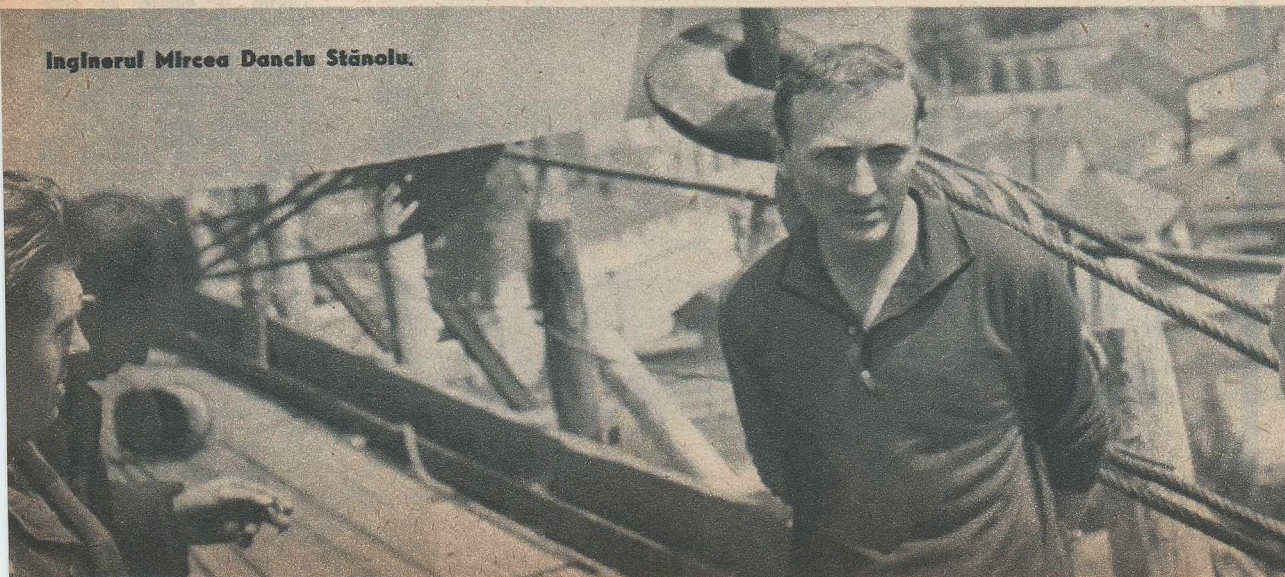

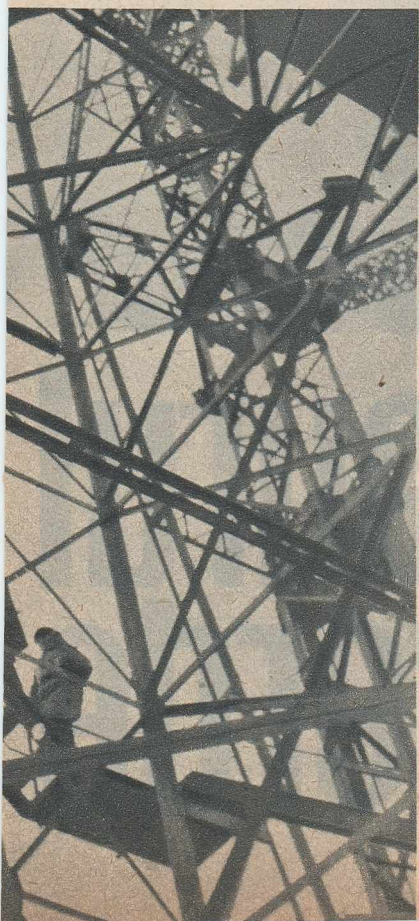
POD PESTE ORAȘ

Dimineața, urcînd pe platforma de lansare.

Inginerul Mircea Danclu Stănoiu.

Dacă ai fost la Reșița cu șase luni în urmă, azi vei fi foarte mirat, văzînd cum pe deasupra celei mai aglomerate părți a orașului se întinde silueta suplă a unui pod. Atrăși de această construcție, la fel ca și miile de localnici care zăbovesc zilnic cîteva minute ca să privească pe îndrăzneții muncitori care lucrează la înălțime, ne-am abătut și noi sub schelăriile metalice. Popasul ne-a prilejuit un scurt interviu cu tinărul inginer Mircea Danțiu Stănoiu — interviu care de fapt nu este decît un comentariu la imaginile pe care le prezentăm în aceste pagini.

— În primul rînd trebuie să subliniem că în țara noastră se construiește pentru prima dată un asemenea pod metalic. Pe el nu vor trece nici pietoni, nici mașini...

— Atunci care este rolul lui?

— Podul a fost proiectat și se execută din următoarele rațiuni: calcarul, aîft de necesar furnalelor, se extrage dintr-o carieră apropiată și se transportă cu trenul pînă la platforma de la Mociur. Acest lucru implică mari greutateți, deoarece abia de la Mociur pînă la gurile furnalelor trebuie organizate alte transpor-

turi, ceea ce nu mai corespunde nivelului de dezvoltare industrială a combinatului siderurgic. Atunci s-a adoptat soluția construirii acestui pod care prezintă avantaje economice substanțiale.

— Ne-ați spus adineauri că podul nu este destinat traficului auto sau feroviar.

— Evident. E un pod cu totul special, făcînd parte din ansamblul unui funicular. Pe pod vor circula doar corfele încărcate cu calcar, care coboară sau urcă de pe cablurile funicularului.

— Am vrea să ne spuneți ceva despre soluția tehnică adoptată.

— Fără să intru în prea multe amănunte tehnice, care poate n-ar interesa pe toți cititorii „Flacării”, vă pot spune că podul, după cum se și vede, este compus din mai multe pile metalice pendulare, pe care se reazemă grinzile cheson metalice. De o parte și de alta a chesonului sînt șine pe care vor circula corfele.

— Fiînd pe șantier, i-am auzit pe muncitori vorbind că astăzi ar avea loc „o lansare”. N-am înțeles despre ce e vorba și am vrea să ne dați explicații.

— Lucrările sînt acum destul de avansate și un ochi nevizat

nu bagă de seamă platforma construită. Pe această platformă, care este deservită de o puternică macara de 40 tone, noi asamblăm tronsoanele grinzii cheson. Această metodă permite montajul prin lansare, adică, alunecînd pe niște role, chesonul, mereu completat, este împins de la un picior al podului la altul.

— De ce ați afirmat că podul este o construcție unică în genul ei în țară?

— În primul rînd pentru scopul lui, în al doilea rînd pentru condițiile cu totul neobișnuite în care se desfășoară montajul. Traversînd orașul, el este construit peste case, peste cea mai circulată stradă, peste calea ferată. Noi n-am evacuat nici oamenii din case, n-am oprit nici circulația. Totul se desfășoară normal și în deplină securitate.

— Ce lungime are acest pod?

— Aproximativ 600 de metri...

— Cînd a început construcția lui?

— În martie, în acest an.

— Și cînd va fi terminat?

— În cîntea zilei de 23 August podul va fi complet lansat. Astfel sărbătorim noi ziua eliberării patriei.

I. CORIBAN

După o arșiță nemiloasă, cu zile fierbinți și nopți înăbușitoare, o ploaie bună poate schimba înfățișarea pământului ca venirea unui anotimp. O ploaie fecundă, într-o vară săracă de apă, când se dezleagă norii, cu mari fulgere albe, când țîșnesc pîraie repezi, gîlgîie apa și tu o simți caldă și proaspătă, cum te dezmiardă și te spală pînă rîmii ca într-un descîntec, „curat luminat, ca argintu' strecurat“.

Cititorul va fi gustat el singur voluptatea unor asemenea clipe, impetuoase și exuberante ca niște cîntece ale firii. Le-am regăsit surprinse, evocator și plastic, într-una din cele mai izbutite pagini ale unuia din cele mai interesante romane ale acestui an, „Vara oltenilor“ de Dumitru Radu Popescu.

Aluzia simbolică la anotimpul torid al holdelor pîrguite nu poate fi înțeleasă fără imaginea ploii salutare cu care acesta se însoțește. Este o ploaie care purifică și întinereste, transformă și vitalizează. Sub revărsarea ei întremătoare „vezi omul cum arată pe dedesubt, dincolo de carnea lui“, îți simți semenii „după felul cum se mișcă și după cum vorbesc și după cum beau apă, că vara aceasta este a lor“ că „au început să-și spună gîndurile care nu și le-au spus, și pașii pe care i-au astupat și vorbele pe care le-au înghițit“.

Metafora ploii de vară traduce sensul fundamental al acestei cărți de dezbateri și devenire morală. Tot ce împodobește cu frumuseți superioare viața sufletească a oamenilor din această țară — fiindcă despre această viață este vorba îndeosebi — încredere și împlinire, lumină și echilibru, cinste și corectitudine, își trage seva din apa vie a realității socialiste.

Ancorat în cea mai fierbinte actualitate, „Vara oltenilor“ este un roman al satului contemporan, al realităților statornicite după victoria socialismului la țară. Am depășit momentul „clasic“ al genezei gospodăriei colective — tema romanelor noastre de inspirație rurală de acum cîțiva ani. Sintem în plin proces de consolidare a averii obștești și în același timp de semnificative mutații de conștiință. Asupra acestora din urmă stăruie mai cu seamă prozatorul și aici recoltează izbînzile cele mai frumoase.

Nu e ușor să surprinzi în evoluția unui om, de pildă, spulberarea vechilor deprinderi, eresuri, neliniști, umilințe, al friicii bunăoară, „boala care îți strînge inima ca o mîna rece, și o strînge și inima te doare și-ți vine să strigi, dar teama te oprește și să strigi, ca să nu te strîngă mai rău“.

Eroii lui Dumitru Radu Popescu, și președintele Vică, și Gică Brandenburg, și Macedon, și Geacă, au învățat și învață să trăiască altfel, în climatul de puritate și frumusețe propriu numai moralei noastre comuniste.

Neîndoielnic, romanul „Vara oltenilor“ este cea mai bună carte de pînă acum a lui Dumitru Radu Popescu. Cititorul înclină să treacă îngăduitor peste unele dificultăți de lectură și percepere a acțiunii, ale cărei stufoase încręgături îi încetinisc ritmul.

Dar dincolo de aceste dificultăți simți și te convingi că Dumitru Radu Popescu are oroare de epigonism, caută să abordeze altfel, într-o manieră pregnant personală, un mediu despre care s-a scris atîta și, ceea ce sporește sensibil virtuțile cărții, scrie frumos, îmbinînd inspirația cu acuratețea, într-o izbutire de netăgăduită maturitate stilistică.

Boris BUZILĂ

AUREL RĂU: „JOCUL DE-A STELELE“

Dispuse în trei secțiuni (*Portret, Cîntec și Varia*), în cadrul cărora se ordonează aparent fără o prealabilă cernere, piesele acestui volum relevă o meditație poetică unitară; poetul are o ținută gravă în fața realității, tinzînd către versul amplu, whitmanian (marele rapsod e și invocat, de altfel, într-un loc, ca și Robert Frost, Esenin, Eminescu, Arghezi), cu bătaie solemnă, prelungă, ceea ce face ca aproape să nu găsim în actualul volum urme ale „săltărețelor dactile“. Aurel Rău înclină către un lirism de factură meditativă; poetul vedește o deosebită capacitate de a-și apropia lumea și oamenii („Decît să te schimbi în argilă și bronz / Mai bine cu ei, printre lucruri“), din care decurge liniștea tonică a versului său, tendința lui de a se întruchipa adesea aforistic, chiar agreabil sentențios: „Timpul sculpează în trupurile noastre / Slove adînci“; „Căci fiecare în felul său / își aprinde steaua înainte de căderea nopții“ ș.a.m.d. Uneori turnura versului îl amintește pe Blaga („Cu fetele / Acestea din mit, cu aceste făpturi / Ce și-au zgîriat picioarele prin rugii tineri / Voi cînta toată noaptea la focuri“), cu care poetul are parcă o temperamentală tangență, dar despărțindu-se de acela prin destule alte date.

Alura aceasta de rapsod modern, de poet atent la marile mișcări ale lumii și la amplitudinea acestora, țin versurile sale la nivelul unei interesante generalizări, care nu scapă concretul, ci doar și-l subsumează, temperîndu-i mirosurile tari, culorile prea violente, evidențiind nu atît ceea ce separă, distinge elementele concrete ale unui fenomen, cît mai ales ceea ce le unește pe acestea sub semnul generalului. „Lumea mică“ a lui Arghezi, microcosmosul, scapă de obicei atenției poetului. El vede, dacă putem exemplifica astfel, grîul, nu boabele acestuia; săniile (pe care le evocă excelent o dată), nu sania; orașele, nu arhitectura, specificul lor (în afara unui vag specific ardelenesc, punctat în cîteva locuri).

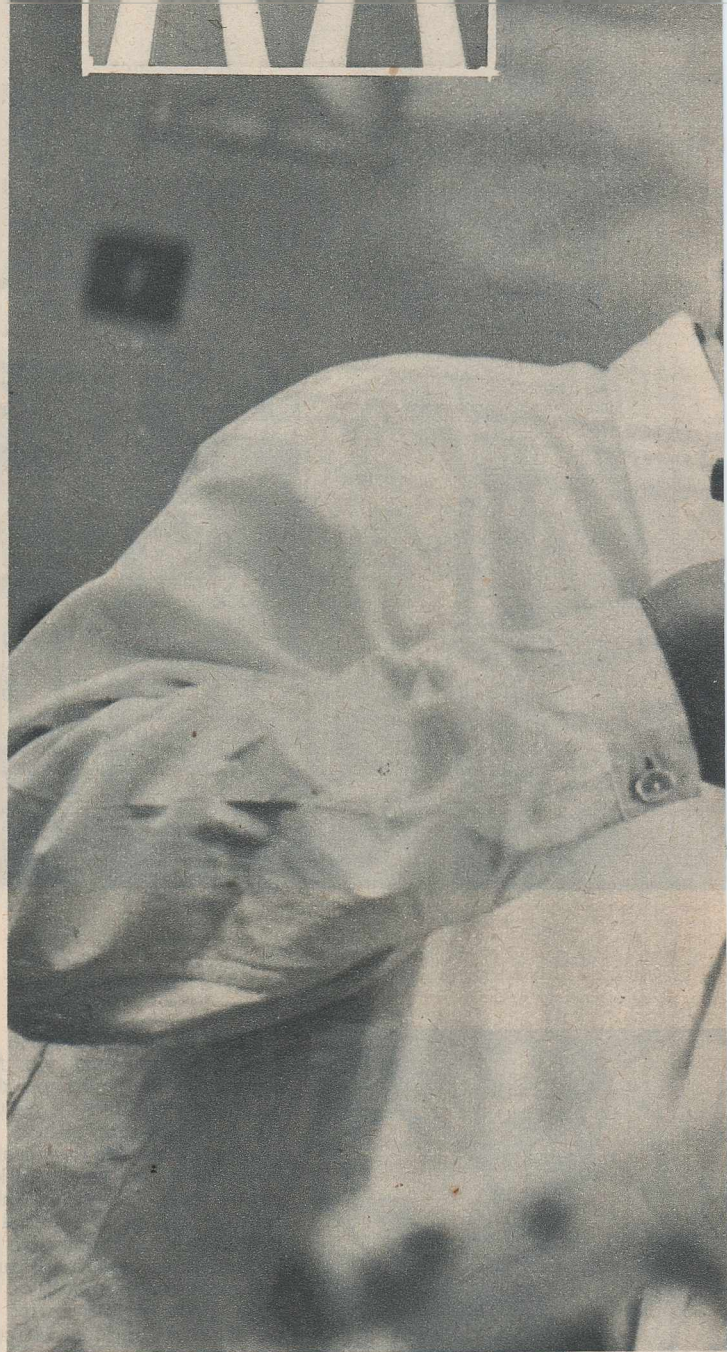
Scoase de sub regimul unei prozodii prea rigide, versurile sale își mulează cadența și muzicalitatea de violoncel pe ritmurile interioare ale comunicării, ale emoției și euforiei sale potolite în fața lumii. Lumea noastră, cu frumusețile și elanurile ei, sensul constructiv al acesteia, noblețea oamenilor ce cresc în ea, găsesc în poet un inspirat observator.

E încîfrat în versurile acestui volum o autobiografie spirituală a autorului lor, începînd cu amintirile copilăriei (*Tata se ducea în cîmpia Ardealului*), cu întîii fiori ai dragostei (admirabilul poem *Firavele fete*) și continuînd cu date ale lumii care-i inspiră și în care-și scrie versurile (*Există un oraș, Ploile prin orașe*), ceea ce indică în el și un bun evocator, tot în tonalități solenne și în linii ample, în poemele de dragoste alunecînd discret spre romanță (*Dintr-o vară, Răspîntie*), încît, minus cîteva locuri în care versul trece peste marginile generalizării pe terenul plat al generalității pure (*Mediodia, Lună în August*), volumul acesta marchează mai bine profilul poetului, dînd glasului său potolit noi nuanțe și inflexiuni, uneori cu totul remarcabile (*Firavele fete, Dor, Ghicitoare, Joc, Imi scriu de acasă...*, *Sufletorii de sticlă, Din blocul turn* etc.). Oricîte observații i s-ar putea face, oricîte neajunsuri i-am căuta, nu putem trece nicidecum peste faptul că poetul e în plin progres, în plină stăpînire a meșteșugului său.

George MUNTEAN

1944-1964

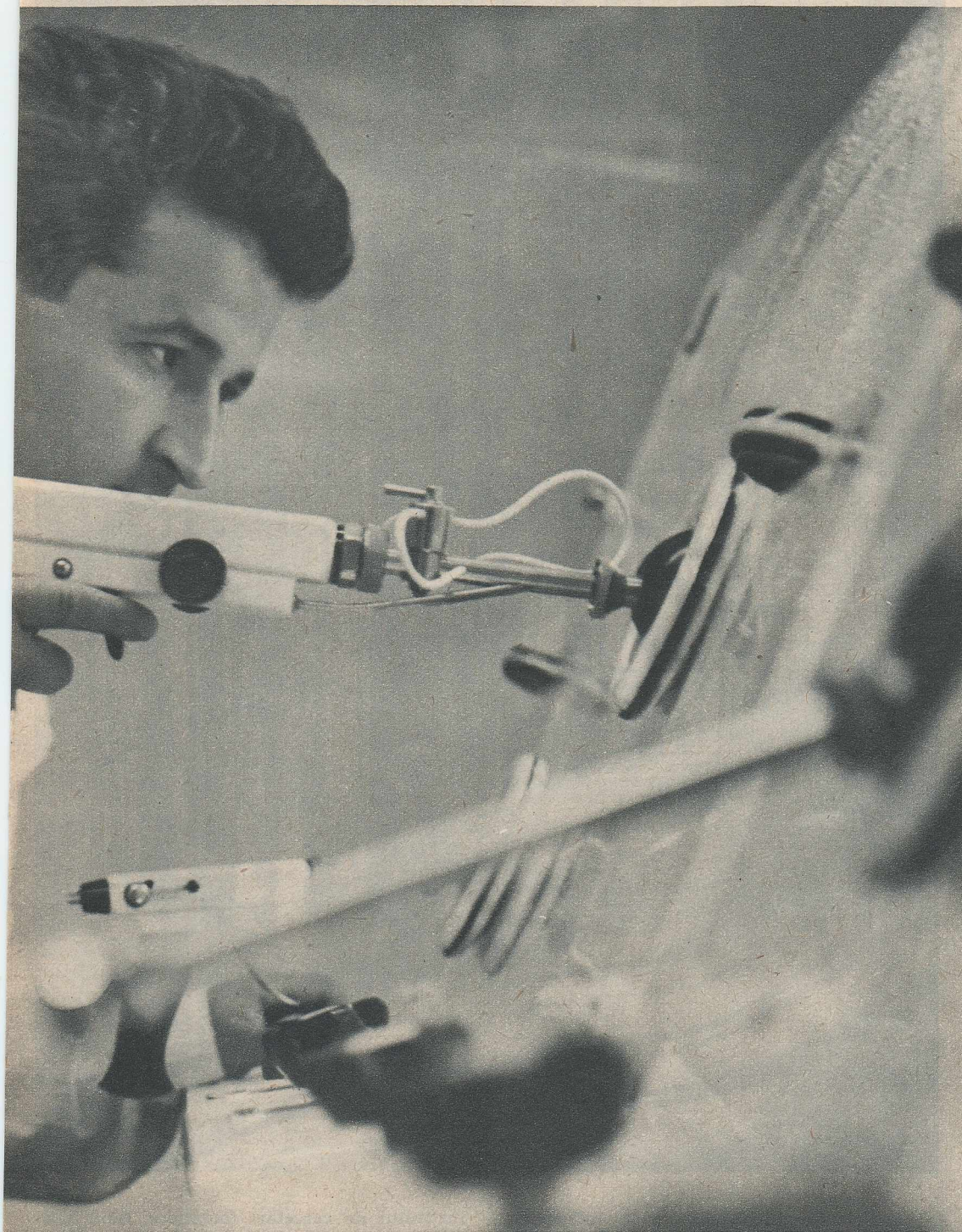
PRIN
INSTITUTELE
NOASTRE
DE CERCETĂRI

aurul
verde

Scurt popas în „sciența forestală” de acum un secol – Ce e nou la Institutul de cercetări forestiere – Arbori „grăbiți”... izotopi radioactivi... noi sortimente de aglomerate.

Inginerul Ion Catrina, șef de laborator la INCEF, „trage la țintă” cu trasori radioactivi, cu ajutorul cărora se studiază complicate procese de nutriție ale arborilor.

*Fost-au fost un crăișor
Tinerel, mîndru fecior
Cum e bradul codrului
Sus, pe virful muntelui...*

Aproape că nu există baladă populară în care creatorul anonim să nu invoce într-un fel sau altul pădurea.

Cînd fuge în lume alungată de bărbat purtînd în brațe un „pruncuț” nevinovat, nevasta

*În pădure a intrat
Pe sub umbra fagilor
În răcoarea brazilor*

pină cînd pădurea îi vine în ajutor făcîndu-i un legănuț „într-un virf de păltinuț”.

Iobagi, moșneni sau răzeși, lumea năpăstu-iților, haiducii își găseau adăpost în codru și tot de aici se reîntorceau la lupta pentru libertate, dîrzenia lor devenind parcă mai de neînduplecat :

*Foaie verde orice-ar fi,
Cît oi fi, cît oi trăi,
La nimeni n'oi căciuli,
Că omul necăciulit,
Să trăiască că-i voinic,
N-are teamă de nimic.*

Am putea cita la infinit. Pentru că de cînd lumea și pămîntul, pădurea a fost un prieten al omului.

Așa a fost.

Și astăzi pădurea e un prieten al omului. Desigur, pe cu totul alte coordonate. Dacă înainte omul primea numai de la pădure, astăzi ca să primească, îi dă ! Iată ce scria în „Revista pădurilor” silvicultorul T. Chivuțescu încă cu decenii în urmă — mai precis în 1881 : „O știință își ia zborul prin experiență, observațiuni și discuțiuni...”, se întinde prin scrieri, prin publicitate și învățătură în școală”. Autorul articolului, care se referea la „sciența” forestală, adăuga că „nu trebuie să se omită că așa au ajuns la liman acele state care au o silvicultură proprie țării lor”.

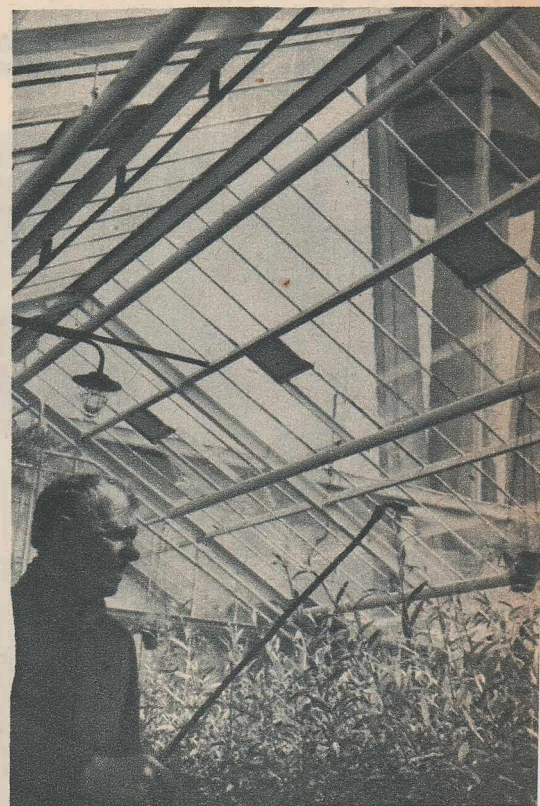
Era pe timpul cînd la noi începeau să apară primele studii de silvicultură și, o dată cu ele, își făcea loc ideea creării unor stațiuni experimentale. Cum însă marii proprietari de păduri nu se prea interesau de asemenea activități științifice, care nu vizau exploatarea imediată ci dezvoltarea în perspectivă a bogățiilor forestiere ale țării, au trebuit să se scurgă mulți ani — pînă în 1933 ! — pentru ca să apară asemenea stațiuni și un institut de „cercetări și experimentație forestieră”.

Nu se putea vorbi însă în anii aceia de o reușită în activitatea institutului, în primul rînd pentru că cercetările efectuate pe atunci nu se conduceau după un plan unitar. Este drept, a fost studiată mai serios vegetația forestieră, dar s-a trecut peste probleme de însemnătate, ca ameliorarea terenurilor degradate, refacerea pădurilor nerațional exploatate, mărirea productivității pădurilor și organizarea rațională a exploatarii lor.

Abia după 23 August 1944 cercetarea științifică în silvicultură a început să se dezvolte pe un plan larg. Azi, institutul, complet reorganizat, cuprinde toate laturile procesului de producție al economiei forestiere.

Aci, în această clădire situată la marginea Bucureștiului, cu doi brazi la poartă și o placă de marmură pe care se află scris : „Institutul de cercetări forestiere”, se studiază atent și multilateral viața pădurilor. O face un creier colectiv, riguros organizat, care folosește în mod creator cele mai noi date ale științei, pe deplin conștient de fap-

Bozîl DUNĂREANU
(Continuare în pag. 10)

Sălciile nu sînt numai plîngătoare și poetice, ci pot prezenta și mare interes economic. Iată-le supuse unor experimentări menite să le mărească productivitatea.

tu că în structura noastră economică pădurile ocupă un loc deosebit de important — nu numai avînd în vedere întinderea lor (27% din suprafața țării) și producția de material lemnos, ci luîndu-se în considerație și rolul pe care ele îl joacă în clima țării, în regimul apelor, în dezvoltarea industriei, agriculturii și a așezărilor omenești.

Reabilitarea salciei...

Cunoașteți noțiunea — și cu aceasta ne vom opri asupra uneia din multiplele preocupări ale institutului — de „specie repede crescătoare“? Dacă nu, iată despre ce e vorba.

Majoritatea speciilor forestiere autohtone, chiar atunci cînd cresc în condiții bune, ajung la vîrsta exploatabilității în medie la 100 de ani. Există însă cîteva specii mai „grăbite“, care ating vîrsta exploatabilității la 20-25 de ani și deci se pretează la o cultură mai intensivă decît cea obișnuită în gospodăria forestieră.

Din multitudinea de specii repede crescătoare, pentru România prezintă cel mai mult interes plopul negri hibridi, numiți și „plopi euramericani“ — pe care nu-i găsim în stare sălbatică, ci care se obțin prin încrucișare și selecție. În condiții bune ei dau o producție anuală foarte ridicată: între 20 și 30 de metri cubi la hectar de lemn de foarte bună calitate, mult solicitat în industrie.

Culturii pe scară mare a plopilor euramericani îi sînt afectate suprafețe de cîteva zeci de mii de hectare în Lunca Dunării și în luncile altor ape curgătoare mari. Pînă în 1963 s-au plantat cu această specie peste 43.000 ha. Pentru realizarea acestor sarcini a fost nevoie de o serioasă bază științifică. În acest scop în cadrul institutului funcționează printre altele și o stațiune specială în apropiere de Capitală, pe malul Argeșului, lîngă satul Cornetu.

Atenția silviculturilor este îndreptată și asupra altor specii repede crescătoare. De pildă, stațiunea Cornetu se preocupă și de cultura salciei selecționate. În adevăr, salcia noastră, care în prezent formează în lunci arboreturi de slabă productivitate, poate da în culturi îngrijite producții de masă lemnoasă apropiate de cele ale plopilor euramericani. Fără a fi de calitate celui de plop, lemnul

Chiar și acele elemente chimice care se află în cantități infime în plante se pot detecta cu acest nou tip de polarograf.

de salcie este totuși utilizat în industrie. Cercetătorii stațiunii Cornetu au identificat arboreturi naturale valoroase de salcie și au și început difuzarea materialului respectiv în producție.

Salcîmul a intrat și el în vederile cercetătorilor ca o specie repede crescătoare. El are o deosebită importanță pentru satisfacerea nevoilor locale de lemn în regiunile slab împădurite unde este cultivat. Astfel, stațiunea de la Craiova a institutului s-a îngrijit cu precădere de refacerea plantațiilor de salcîm de pe terenurile nisipoase din sudul Olteniei.

În fine, studierea posibilităților de lărgire a culturii duglasului, un rășinos american cu o productivitate foarte ridicată, constituie și ea o preocupare a cercetătorilor.

Intervine Fosforul-32

Începînd cu anul 1960, și izotopii radioactivi au venit în ajutorul specialiștilor de la

Institutul de cercetări forestiere, dînd activității lor o notă suplimentară de „modern“.

Laboratorul de aplicare a izotopilor radioactivi în economia forestieră, deși funcționează de puțin timp, are la activul său o serie de realizări interesante. Merită relevate în primul rînd datele valoroase obținute în legătură cu particularitățile nutriției minerale, urmărite la speciile repede crescătoare în scopul de a se determina căile de mărire a producției de masă lemnoasă. Cu ajutorul izotopilor radioactivi s-au putut stabili cu precizie cerințele diferitelor culturi de plopi repede crescători față de substanțele nutritive din sol.

Nutriția cu fosfor s-a urmărit cu ajutorul Fosforului-32. Totodată s-a studiat efectul azotului asupra gradului de utilizare a fosforului și efectul ambelor elemente minerale asupra creșterii.

În acest mod, lămurindu-se aspectele particulare ale proceselor de nutriție la plopi s-au determinat exigențele față de substan-

țele minerale din sol în raport cu principalii factori externi de influență.

Dar laboratorul acesta nu se rezumă la activitatea de cercetare. El acordă unor laboratoare din sectorul industrial asistență tehnico-științifică în exploatarea judicioasă și fără pericol a instalațiilor care funcționează cu surse radioactive. Este vorba de indicatorii de nivel cu surse de Cesium-137 de la combinatele de industrializare a lemnului din Suceava, Comănești, Blaj și Pitești și de instalațiile de control al greutateii superficiale de la C.I.L.-Pipera. Se verifică permanent instalațiile și se fac măsurători dozimetrice în scopul înlăturării pericolului de iradiere și pentru a asigura respectarea normelor de protecție împotriva radiațiilor.

Cînd speciile comune devin „nobile“

Atenția deosebită care se acordă în ultimul timp pe plan mondial produselor stratificate și aglomerate din lemn, datorită nu numai calităților lor fizico-mecanice superioare ci și eficienței lor economice, se face simțită și în Institutul de cercetări forestiere.

Domeniul de utilizare a acestor produse este extrem de vast, sortimentele ce se fabrică în prezent în țară fiind chemate să satisfacă cerințele tot mai variate în producția de mobilă, în amenajarea mijloacelor de transport (vagoane de cale ferată, troleibuze, nave etc.), în construcții civile, industriale, culturale etc.

Printre noutățile din domeniul „aglomeratelor“ amintim că, nu demult, institutul a elaborat și introdus în producție tehnologia de fabricație a placajului pentru vagoane. Sub formă de plăci cu grosimea de 15 și 25 mm, alcătuite din furnire de fag și incle-

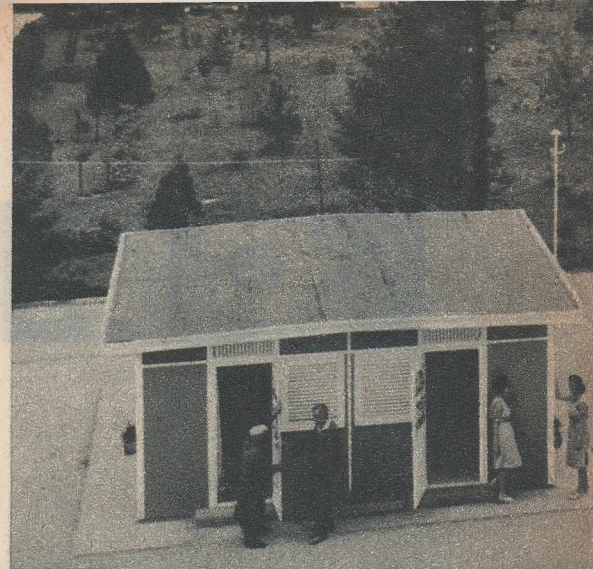
iate cu adeziivi rezistenți la apă și intemperii, acest semifabricat se situează — atît din punctul de vedere al proprietăților fizico-mecanice cît și al aspectului — la nivelul celor mai bune produse de acest gen realizate peste hotare.

În prezent, în afara utilizării la construcția vagoanelor, se experimentează și posibilitatea folosirii acestui material la remorci, containere, camioane, șlepuri etc.

Se știe că unul din procedeele de „inobilare“ a placajelor din lemn de specii comune este și acela de a imprima pe suprafața lor desene în relief. Astfel, placajul poate fi utilizat cu succes nu numai la fabricarea mobilei sau în scopuri decorative, ci și la „căptușirea“ interioară a diferitor mijloace de transport (tramvaie, autobuze, vagoane de călători, nave), pentru expoziții, vitrine etc. În această direcție se fac cercetări intense la institut, urmărindu-se producerea unui prim lot industrial de placaj blindat în vederea stabilirii a noi domenii de utilizare și a eficienței economice.

În fine, trebuie menționat că pentru extinderea bazei de materie primă și totodată pentru valorificarea superioară a masei lemnoase, institutul a efectuat experimentări la scară pilot pentru producerea plăcilor din fibre din lemn de salcîm și din salcîm în amestec cu fag. Rezultatele obținute conduc la concluzia că fabricarea plăcilor fibrolemnoase din salcîm sau din salcîm în amestec cu fag nu implică modificarea tehnologiei curente. Caracteristicile plăcilor produse experimental sînt satisfăcătoare și ele asigură utilizări similare cu cele ale plăcilor fibrolemnoase din fag.

...Ne-am oprit foarte pe scurt numai asupra cîtorva dintre multiplele preocupări ale In-

În colaborare cu Institutul de studii și proiectări forestiere, la INCEF s-a construit această modernă vilă din lemn pentru litoral. În momentul de față, 50 de astfel de vile „de probă“ se află pe malul mării.

stitutului de cercetări forestiere. Dar și aceste câteva aspecte sînt, credem, suficiente pentru a ilustra „altitudinea“ la care zboară astăzi „știința forestală“ în țara noastră, contribuția ei la valorificarea superioară a uneia dintre marile noastre bogății naturale — pădurea.

Bazil DUNĂREANU
Fotografiile autorului

ZIUA MARINEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

Săgețile mării

Cînd pornesc în misiune, vedetele torpiloare par niște săgeți uriașe slobozite pe valuri de coarda unui arc nevăzut. Le flutură la catarge pavilioanele. Le duduie sub punți motoarele de sute de cai putere. În urma lor rămîn fișii albe de spumă care se prelungesc cu repeziune spre orizont.

Complicatele manevre, pe care aceste rapide nave de luptă le execută în formație, se desfășoară cu o precizie de mecanism de ceasornic. Răspunderea pentru buna lor funcționare o poartă oamenii cărora le-au fost încredințate — marinari iscușiți, căliți la școala mării.

Fie că lucrează la mașini, fie că supraveghează tuburile lansatorilor și manevrează lansarea torpilor, fie că îndeplinesc misiunea de trăgători la mitralierele de bord, militarii de pe vedetele torpiloare acționează ca un singur om, într-o deplină concordanță.

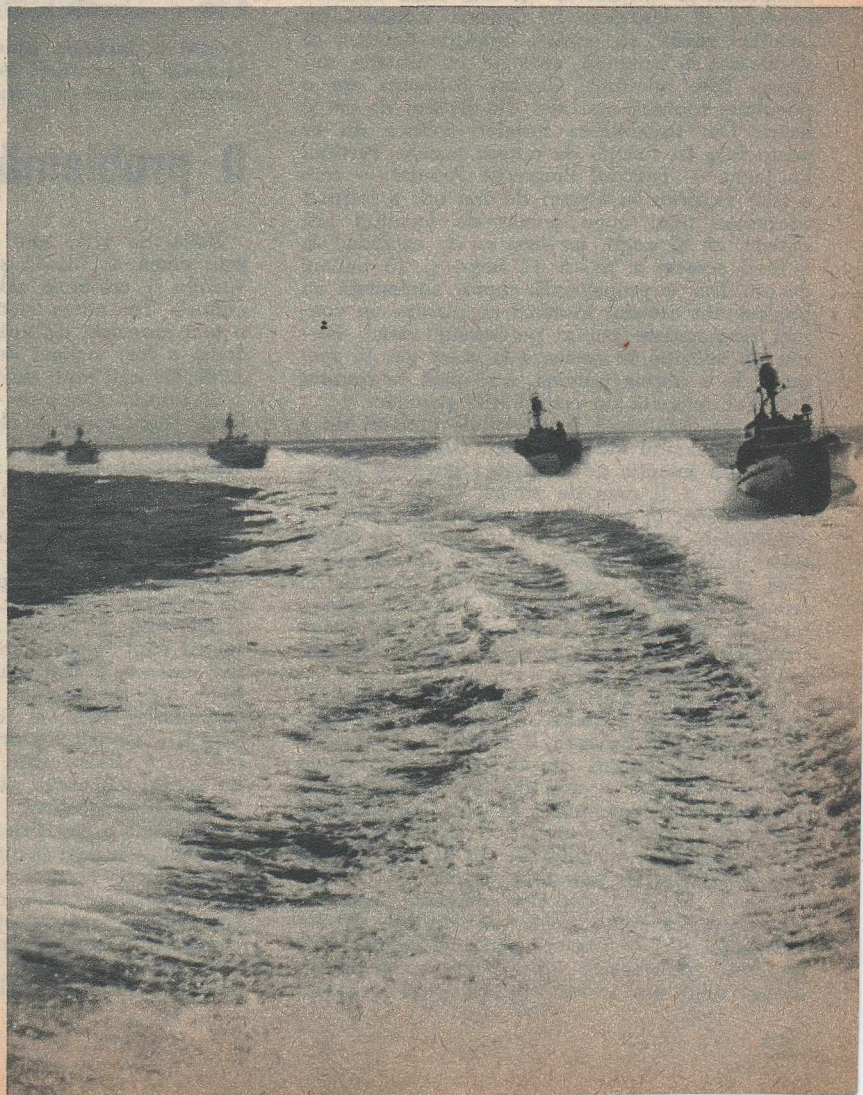
Nu puține sînt vedetele care dețin titlul de navă de frunte. Astfel, vedeta comandată de locotenentul major Manole Vasile, comunist, deține de 3 ani consecutiv titlul de navă de frunte. Nici nu este de mirare, de altfel, cînd toți militarii în termen din unitate sînt utemiști.

Ne aflăm pe puntea uneia din vedetele marinei noastre militare. Nava comandant a transmis prin pavilioane un ordin pe care l-a recepționat botmanul semnalizator Gheorghe Nicolaescu. Peste cîteva minute, motoarele trepi-

dează sub supravegherea soldatului Stan Roșu, așteptînd încordate momentul în care vor pune în mișcare elicea. În același timp mitralierii sînt și ei la posturi. Radiotelegrafistii și radiolocatoristii de asemeni. Fiecare își cunoaște bine atribuțiile. Și acest lucru se vede din siguranța cu care execută ordinele primite.

Cînd comandantul raportează că misiunea a fost îndeplinită, satisfacția marinarilor e legitimă. Ei știu că succesul le aparține tuturor în egală măsură, că în timpul unei misiuni de luptă acționează un singur personaj: echipajul. Străduindu-se continuu să-și desăvîrșească pregătirea de luptă, membrii echipajului navei pe puntea căreia ne aflăm — ca de altfel toți ostașii din marina noastră militară — sînt pe deplin conștienți de importanța misiunii ce le revine, aceea de apărători de nădejde ai apelor noastre teritoriale. Săgețile de oțel dirijate de ei parcurg zilnic sute de mile marine, execută numeroase exerciții de tragere și de lansări de torpile, iar calificativele obținute sînt, în cea mai mare parte, bune și foarte bune. Pe pieptul multora din marinari strălucește azi semnul hărniciei ostășești care vorbește despre succesele obținute de ei în pregătirea de luptă și politică: insigna „Militar de frunte“.

Căpitan locotenent Andrei POP

CADRAN

international

Accident sau act terorist?

O ambarcațiune de pasageri înainta ostentiv pe drumul de apă ce leagă Georgetown cu Mackenzie, un orașel minier. La bord se aflau 90 de persoane — oameni simpli, cu grijile lor cotidiene, cei mai mulți dintre ei îmbrăcați într-un mod ce le trăda sărăcia. 40 de kilometri îi despărțeau de Mackenzie când s-a produs o explozie. Ambarcațiunea a sărit în aer. De pe apele calme ale mării Demerara au fost pesuite 50 de cadavre.

Accident? Nu! Titurile ziarelor au exclus această ipoteză. Explozia de pe Demerara reprezintă încă un episod al sângeroaselor ciocniri din Guyana Britanică. Această țărișoară ce are numai 566.000 locuitori a devenit teatrul unor furtunoase evenimente. Un val de terorism străbate așezările țării — de la micile cătune și pînă în capitală. Terorismul este inspirat și organizat de acele forțe politice care vor să elimine actualul guvern condus de Cheddi Jagan și să impiedice (sau măcar să întârzie) evoluția țării spre independență. „Observer” și alte ziare apusene încercă să descopere în Guyana Britanică un „conflict rasial” și, printr-o asociație de idei, să stabilească o anumită analogie cu situația din Cipru. Este adevărat, Guyana Britanică are o populație formată mai ales din indieni de est și negri. Dar delimitarea forțelor politice nu se poate face în funcție de criteriul rasial. Partidul lui Jagan — Partidul Progresist Popular — care a ieșit victorios în alegeri de trei ori, a înfruntat adevăratul mare număr de locuitori atît indieni, cît și negri, iar lista sa de candidați la ultimul scrutin a inclus 12 negri și 13 indieni de est. Dar o propagandă copios alimentată cu fonduri din exterior încearcă să plaseze un conflict eminentamente politic pe terenul rasial. Forțele de opoziție se pretează la acest joc, în speranța de a obține puterea, care pînă în prezent le-a fost refuzată de consultările populare.

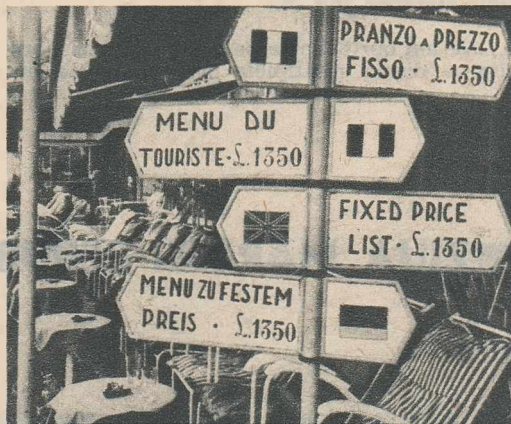
Puterea dominantă face vizibile eforturi de a amîna momentul independenței. Observatorii văd în aceasta intenția de a înlătura guvernul Jagan, considerat a fi prea ide stînga, și de a acorda independența în condițiile instalării unei formații ministeriale care să prezinte garanții în sensul celor dorite de Ministrul britanic al coloniilor. Căci să nu uităm ceea ce insistent amîntea un fruntaș conservator: „Guyana Britanică este o țară cu jungle calde și umede, pline de esențe lemnoase, o țară unde se găsec diamante, carbune și, poate, petrol”.

Luyt — noul guvernator — a luat măsuri excepționale. S-au introdus modificări în prevederile constituției Guyanei Britanice, s-au rechiziționat direct fonduri din trezoreria statului, au fost arestați pînă și unii dintre membrii guvernului și ai parlamentului. În plus, guvernatorul pregătește instituirea unui nou sistem electoral, menit să reducă posibilitățile de victorie ale guvernului Jagan în viitoarele alegeri.

Cheddi Jagan a denunțat măsurile luate de guvernator ca fiind menite să-l forțeze să demisioneze. El a refuzat să părăsească puterea ce i-a fost încredințată prin votul popular. În același timp, s-a adresat tuturor forțelor politice

din țară cu chemarea de a acționa împreună spre a pune capăt terorismului, spre a normaliza situația care a atins un punct de încoadare socolit extrem de primejdios, spre a găsi o formulă de compromis care să scoată din impas problema extrem de complicată a Guyanei Britanice. Vor găsi ecou aceste eforturi? Doar viitorul ne poate da răspuns...

M. RAMURĂ

Pentru a încuraja aflulul turiștilor, unele restaurante și pensiuni italiene au stabilit, pentru aceștia, mențuri cu prețuri fixe.

O problemă de sezon

Italia, se știe, este o țară care se remarcă prin clima sa blîndă și matura primitoare, prin vechile și celebrele sale monumente de artă și cultură. Tot atîtea motive care au făcut din ea o țară apreciată de turiști. Anul trecut, de pildă, Italia a fost vizitată de 23.000.000 străini — cu 1.700.000 mai mult decît în 1962.

Și totuși... Cenzurile oficiale italiene își manifestă îngrijorarea în legătură cu perspectivele turismului. Guvernul a întocmit un „Plan de urgență pentru turism”, iar forul căruia îi incumbă relațiile cu străinătatea — „Emit” — un „Plan Germania”, întrucît cetățenii vest-germani constituie de ani de zile un sfert din totalul vizitatorilor străini, avînd o contribuție ce însumează o treime din devizele pe care țara le dobîndește de pe urma turismului.

Semnalul de alarmă a fost determinat de faptul că anul trecut numărul turiștilor din Germania federală a fost mai mic decît cu un an în urmă, iar anul acesta se simte un nou regres. Împrejurare care a fost socotită îndestulătoare pentru a dovedi că turismul în Italia trece printr-o criză. Drept care autoritățile au întreprins un studiu amănunțit al situației, pentru a putea lua măsurile necesare.

Studiul a arătat printre altele că Italia este în momentul de față pentru turiști una din cele mai scumpe țări. Potrivit unei statistici oficiale, numai Franța și Anglia depășesc Italia în privința costului mediu al întreținerii unui turist. S-a mai constatat că străinii sînt nemulțumiți de zgomotul care domnește în stațiunile de odihnă, că hotelierii încercă notele de plată, iar prețurile

pensiunilor, anunțate prin ziare, sînt mai întotdeauna sporite de diverse „adaosuri”. În plus, multe dintre celebrele peisaje italiene sînt unițite de noile clădiri ridicate în scopuri comerciale.

Pentru a preveni o scădere masivă pe viitor a numărului de vizitatori străini, autoritățile de resort italiene au hotărît, printre altele, să aloce fonduri cu mult mai mari decît pînă acum propagandei turistice menite să atragă turiști din S.U.A. și R.F.G.

D. HINCU

Progresul și... ploaia artificială

Din informațiile pe care le publică o revistă occidentală, una îmi reține în mod deosebit atenția: „Actualitatea în Republica Sud-Africană — notează revista — e dominată de o polemică acerbă”. Tema polemicii e următoarea: „Au oamenii dreptul moral de a recurge la ploaia artificială?” În această problemă curat (fiind vorba de apă!) arzătoare (fiind vorba de robul ploii artificiale în împiedicarea efectelor nocive ale arșitei!) — intervin tot felul de „specialiști” din R.S.A.

Un anume Van der Walt aduce argumentul bunului-simț: „Dacă omul are dreptul să facă în așa fel încît apa să fișnească din pămînt cu ajutorul fîntinilor arteziene, de ce n-ar avea și dreptul de a face ca apa să se întoarcă pe pămînt sub forma ploii artificiale?” La acest punct de vedere unii „specialiști” din R.S.A. au o replică „zdrobitoare”. A provoca ploaia artificială, afirmă ei, e o imixtiune în dreptul divin — unic — de a face să plouă.

Nu se știe încă cine va birui în această polemică. Se știe însă bine — și de foarte mult timp! — că progresul științific s-a izbit mereu de opoziția obtuză a capetelor pătrate, care și-au manifestat, cu „argumente” diferite, dar cu egală vehemență, conservatorismul. Chiar și atunci cînd n-au mai putut fi cruși și n-au mai avut puterea de a schingiui sau de a arde pe rug, purtătorii de capete pătrate n-au renunțat la privilegiul de a fi, cel puțin, ridiculi. La Washington, de pildă, pe la 1830, directorul Biroului de patente pentru invenții a cerut desființarea instituției pe care o conducea. Motivul? „Tot ce fusese posibil de inventat pe lume — spunea acest ilustru — era deja născocit și brevetat”. Originalul director venea — ca tip uman — de departe.

Predecesorii lui declaraseră inutil iluminatul cu gaz, bunăoară. Argumentul era „inatacabil”: „Trebuie respectată străvechea rînduială care vrea ca, după lumina zilei, să urmeze întunericul nopții”. Vaccinul s-a văzut și el atacat, ca și anestezia. E interesant de remarcat că făuritorul anesteziei prin cloroform a izbutit să combată pe o parte dintre adversarii săi — și anume pe teologi — biruindu-i pe propriul lor teren. El a arătat că chiar în cartea Genezei din Biblie se recunoaște utilitatea anesteziei, acolo unde se arată că Dumnezeu, înainte de a-i rupe lui Adam coasta din care avea să o plămădească pe Eva „l-a cufundat pe acesta într-un somn adînc”. În fața unui astfel de argument,

O caut pe SANDA

Povestire de Dragoș SERAFIM

Era luna mai. În duminica aceea minunată ieșisem ultima oară la muncă patriotică. Peste puțin timp aveam să plec pentru totdeauna din orașul acesta pentru a-mi duce munca la țară.

Seara, cuprins de o plăcută oboseală, făcându-mi bilanțul, notam: 1) am reușit să cărăm cinci camioane de cărămidă, 2) am cîntat pînă am răgușit, 3) m-am lovit la un deget și 4) am cunoscut-o pe Sanda.

Așa începe povestea. Degetul cu pricina sîngera și-mi dădea usturimi. Am ieșit pe poarta fabricii de cărămidă. Era într-un cartier de la margine, un cartier adormit și plin de praf sub soarele de amiază. Casele mici, înghesuite una în alta, își contopeau acoperișurile pleoștite de tablă într-o îngrămădeală diformă, ruginită. Erau câteva du-ghele cu aspect trist, o cofetărie cu firmă verde, un magazin particular de mărunțișuri, un bufet, iar mai încolo, pe străduța prăfuită, o curte cu flori. Am deschis încet porțița, fiindcă zărisem printre flori — o fată.

— Bună ziua! Dacă sînteți amabilă; m-am lovit la un deget. Puțină apă și o bucată de pinză.

— Imediat, cu plăcere. Luați loc pe bancă.

După câteva minute veni cu o cană de apă, săpun și o fișie lungă de pinză albă.

— Să vă torn.

— Mulțumesc. Așa... ușurel... mă ustură.

Avea o mină frumoasă. Albă, cu degete lungi și grațioase. Era ușor îmbujorată, cu câteva broboane de sudoare pe frunte. Părul castaniu strîns în două codițe mă făcea să jur că nu-și sărbătorise încă majoratul.

— Aveți ochii albaștri sau verzi?

— Sînteți răgușit. Ați strigat?

— Nu. Îmi place să cînt... cred că sînt albaștri.

— Să nu mai cîntați așa de tare, mai ales în camion... Nu are importanță culoarea.

I-am mulțumit pentru primul ajutor. Înainte de a pleca am mai privit-o o dată. Era îmbrăcată într-o bluză albă de in și o fustă „sare și piper”, largă. Din toată ființa ei se degaja un aer de respectabilă modestie. Și totuși cînd ne-am luat rămas bun a zîmbit, parcă, mai mult decît ironic.

— Sanda, vino puțin! —

chemă o voce de bătrînă din fundul curții. Am plecat. Ce nume frumos: Sanda.

Am văzut-o pe stradă după o săptămînă. Era îmbrăcată la fel de simplu dar îi stătea bine.

— Sanda!

— Aa, dumneata? Cum merge degetul?

— Mulțumesc. Ce faci?

— Cu treburi.

— Nu te plimbi puțin? E soare.

— Pînă la patru. Trebuie să ajung undeva.

Mi se părea frumoasă. Poate fără codițe ar arăta mai matură. Nu prea știam cum să încep discuția. La drept vorbind mă temeam că nu avem preocupări comune. Totuși am încercat:

— Știi, uneori zîmbești în colțul gurii ca Gioconda.

Mă amuzam la gîndul că s-ar putea să-mi răspundă: „N-o cunosc, pe ce stradă stă?”

— Ce păcat că nu ești Da Vinci. M-ai face celebră. Și zîmbi din nou mai mult decît ironic.

— Ascultă, Sanda, tu cu ce te ocupi?

— N-ai văzut? Cu florile. Mai dau și primul ajutor răniților...

— De ce nu vrei să-mi spui?

— Mai stau cinci minute, mă așteaptă bunica.

Oricum Sanda era un mister. Începuse să mă intereseze. I-am smuls promisiunea că ne vom plimba peste două zile în cartierul ei.

Am ajuns la locul întîlnirii mult prea devreme și a trebuit să mă plimb singur...

Sanda a venit la timp. La capătul străduței am dat în cîmp. Ne-am așezat pe o buturugă sub un salcîm și am discutat câteva banalități. Nu știu de ce simțeam că Sandei ar trebui să-i spun numai fraze alese și să fac pe grozavul față de ea.

— Parcă nu mai ești răgușit?

— Nu, sînt în voce. Ascultă, îți place Verdi?

— Ești tenor, da? Îmi place „Celeste Aida”. Și din nou zîmbi.

Am început să cînt încet. Vocea mi se pițigăie penibil la acute, dar eram convins că am s-o dau gata pe Sanda cu „Celeste Aida”. Apoi am cîntat „La donna è mobile” și melodia pentru cor „Nabucco”. Mă așteptam ca Sanda să mă aplaude entuziasmată.

— Ai să răgușești, îmi spuse.

M-am simțit jenat.

I-am promis că o să mergem la operă cînd va fi primul „Rigoletto”, și mi-am luat angajamentul s-o inițiez în muzica de operă, deși sînt pur și simplu un amator.

Am luat bilete la loja numărul șapte de rangul unu, dar la operă n-am mai ajuns să mergem împreună. Lucrurile s-au precipitat și am plecat în grabă, trimițîndu-i într-un plic biletele.

Și au trecut doi ani. Nu mai știam nimic de ea, rămăsese pentru mine o enigmă.

Dar iată-mă acum din nou în oraș. Trebuie să o caut. Am luat bilete pentru seara la „Rigoletto” în loja șapte de rangul unu. Am mai luat un buchet de gladiole și astfel m-am urcat în autobuz spre cartierul Sandei. Mă gîndeam cită plăcere o să-i facă surpriza...

— Dumneavoastră nu coborîți? E ultima stație.

— Aici? Ba da, cobor. Scuzați.

Probabil am greșit mașina. Se poate? A nu, iată fabrica de cărămidă. Dar străduța Sandei? Nu mai era. Nu. Dispăruse.

Era o piață largă cu o fîntînă arteziană în centru. Trei alei asfaltate tăiau geometric rondurile de flori. În jur blocuri zvelte cu jaluzele albastre, cu balcoane grațios arcuite și vitrine mari la parter.

Poftim, caut-o pe Sanda! Pe cine să întreb oare?

Dar iat-o. Alerg după ea pe trotuar și o strig.

— Sanda!

— ?!... — mă privi mirată.

— Iertați-mă domnișoară, v-am confundat.

Era prima gafă din ziua aceasta.

— Tovarășe, nu vă supărați, se pare că locuiți aici în blocurile acestea.

— Da, ce doriți?

— Știți, eu caut o fată. O cheamă Sanda.

— Aha, matale erai ăla care n-o lăsa în pace pe fiica mea! Bine că te cunosc. Ia vino încoace amice!

— Să vedeți...

— Nici un să vedeți. Stai așa! Sanda! — strigă spre una din ferestre. La balcon apărură o fată blondă cu o mătură în mină.

— O, nu e dînsa. Vă înșelați. Sanda aceea stătea aici acum doi ani, într-o căsuță. E brunetă.

— Zău, atunci ce te legi de oameni?

Îmi întoarse spatele, țîfnos. Eram disperat.

— Copii, nu știți voi dacă locuiește aici o fată Sanda?

— Ba da, nene. Mai multe. Uite acolo, două din ele joacă șotronul. Sînt în clasa a treia.

— Bine copii, luați-vă bomboane de doi lei.

Am renunțat. Mergeam mașinal spre stația de autobuz. Am dat buchetul taxatoarei, care mi-a zîmbit apoi drăgălaș pînă în centru unde am coborît.

Seara m-am dus la operă singur. N-am dat nimănui biletul Sandei. Aveam să-mi închipui că ea stă pe locul alăturat și zîmbește, ca de obicei, ironic.

Savuram ariile cunoscute. Ce frumos a cîntat Gilda aria de la balcon. Minunat. Și ce aplauze!...

În pauză, spre stupefacția mea, plasatoarea mi se adresă cu numele exact și-mi spuse să o urmez. Am străbătut coridorul lung, apoi am intrat în holul actorilor, și am așteptat puțin pe fotoliu. Bătu la ușa unei cabine, o deschise, viri capul înăuntru și apoi mi se adresă întorcîndu-se:

— Poftiți, vă rog!

Puțin a lipsit să nu leșin. În cabină era Sanda.

— Te-am văzut de pe scenă, zise. În loja șapte.

— Tu, Gilda?...

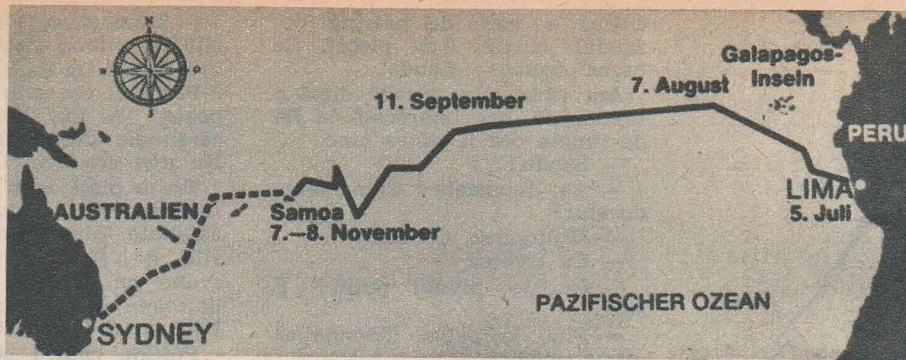
— Da, de ce te miri? E seara debutului meu.

— Deci, pe vremea aceea...

— Da, eram studentă la conservator, zise Sanda zîmbind din nou ca de obicei.

Și eu care îi cîntasem ca un nerod crezînd că o dau gata cu vocea mea. De atunci sînt cel mai modest băiat din lume.

Ilustrație de A. ALEXE

Itinerarul temerarei călătorii a lui William Willis (după revista „Quick“).

adversarii s-au lăsat... *adormiți*, iar operația introducerii anestezicului în practica medicală a avut loc fără dureri.

Despre toate acestea s-ar putea adăuga încă multe.

Să ne oprim totuși aici, pentru a constata altceva. Anume că opoziția făcută progresului în cunoaștere n-a avut niciodată doar implicații pur „științifice“. Ea a exprimat întotdeauna o atitudine politică, a oglindit lupta împotriva oricărui fel de progres. Exemplul actual de la care am plecat — cel din Republica Sud-Africană — confirmă regula.

E limpede că, dacă e vorba de ploaie, cel mai normal ar fi ca în R.S.A. să se vorbească de ploaia de proteste pe care au stîmmit-o în lumea întreagă silniciile celor ce aplică apartheidul. Dar tocmai asta nu vor oficialitățile. Ele stimulează intenționat „ploaia artificială“ a polemilor diversioniste în cadrul cărora se înscrie și pseudodisputa asupra „dreptului omului de a provoca sau nu căderile de apă din cer“.

Epoca noastră nu mai e însă foarte propice diversionii. Iată de ce nu trebuie să fii meteorolog pentru a înțelege — citind telegramele care vorbesc despre evoluția situației din R.S.A. — că acolo, în pofida discuțiilor de școlastică medievală, mișcarea pentru drepturi și demnitate a poporului își umnează ascendent drumul, făcînd ca, pentru asupritori, barometrul să indice, *firesc și nu artificial*, „furtună!“

I. SĂRĂȚEANU

La capitolul învățămînt

Statisticile oficiale publicate la sfîrșitul anului trecut menționau existența în Spania a 1.800.000 de analfabeți. Dar într-un număr recent ziarul spaniol „ABC“ dădea o cifră aproape dublă: 3.158.850 de adulți care nu știu nici să scrie, nici să citească. Ceea ce reprezintă 10,35 la sută din întreaga populație a Spaniei.

Deficitul la capitolul săli de clasă se ridică la 27.550 de unități. În afară de aceasta, Ministerul învățămîntului recunoaște că 14.000 din cele aflate în funcțiune sînt sub limita condițiilor minimale de salubritate.

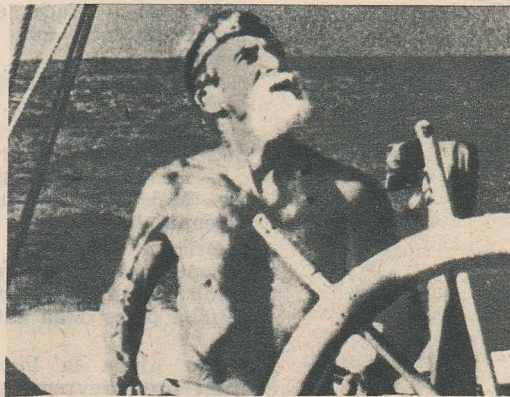
Revista pedagogică „Magisterio Español“ arăta de curînd că și în privința cadrelor didactice criza este deosebit de acută: „Din noile promoții, 30 pînă la 40 la sută dintre institutori își părăsesc posturile, în primul rînd din cauza salariilor extrem de mici... Rezultatul e că într-un mare oraș ca Barcelona peste 25.000 de copii de vîrstă școlară nu pot frecventa cursurile. În aceeași situație se găsesc 12.000 de copii din Sevilla și 3.000 din Orcasitas, suburbie a Madridului“.

Fondurile alocate învățămîntului pe anul 1964 sînt de patru ori mai mici decît cele destinate construcției de hoteluri. În jurul orașului Alicante, unde se clădește cel mai mare și mai modern hotel din sud-vestul Europei, nici unul din cele 53 de sate nu dispune de o școală elementară de stat.

Ziarul „Amiriba“ calculează că, în ciuda „planului cincinal de luptă împotriva ignoranței“, inițiat de guvern, în viitorii cinci ani numărul copiilor spanioli care vor rămîne analfabeți va fi de trei milioane.

M. N.

La 70 de ani, înfruntînd oceanul

Un american în vîrstă de 70 de ani, pe nume William Willis, a fost eroul unei cutezătoare aventuri, asemănătoare celei a lui Thor Heyerdhal.

Cu vreo nouă ani în urmă, cînd avea deci „numai“ 61 de ani, Willis a reușit impresionanta performanță de a parcurge 6.700 de mile pe Oceanul Pacific, singur pe o plută. Revista ilustrată vest-germană „Quick“ relatează că, încurajat de acest succes, temerarul septuagenar s-a hotărît să reia aventura, de data asta cu ambiții sporite, țintind să ajungă pînă pe coasta Australiei, adică la 10.000 mile distanță.

„Bineînțeles că nu excludeam posibilitatea unei nenorociri, dar ideea de frică o izgoneam pur și simplu din gînd — lămurirea Willis temeiul filozofic al actului său. Moartea este numai un episod al vieții, iar în rest viața este plină de minunății“.

Însoțit de două pisicuțe, Aussi și Kiki, William Willis s-a îmbarcat așadar pe coasta Perului, pe pluta sa lungă de 10 metri și lată de 7, prevăzută cu un catarg înalt de 6 metri și cu o cîrmă acționată de pe „punte“ prin mijlocirea unei parîme. Într-un mic adăpost se găseau hrană și apă potabilă în cantități „supranormative“. Din păcate, cîrma n-a fost însă calculată și ea supranormativ și nici măcar normativ în raport cu forțele dezlanțuite ale furtunilor oceanice. După 120 de zile de navigație, cîrma s-a frînt, dar pînă la urmă eroul nostru a debarcat cu bine și cu o experiență în plus pe insula Upolu din arhipelagul Samoa.

Willis — care a exercitat de-a lungul existenței sale diverse profesii, fiind pe rînd măteler, pescar, sondor, scriitor ș.a. — relatează minunățiile călătoriei sale fără să ascundă însă și ceea ce i-a stat împotriva. Printre acestea, vîntul și rechini. Divers ca direcție și viteză dar unilateral dușmănos, vîntul a încercat totul ca să-l abată din cale, să-l răstoarne sau măcar — ceea ce a și reușit — să-i întreprună călătoria. Rechini, consecvenți și ei, l-au însoțit de-a lungul întregului drum. Uneori i-au fost chiar de folos — atunci cînd din lupta lor cu delfinii (care, de teamă, se refugiau sub plută) cele două pisicuțe se alegeau cu cite o bucată de pește proaspăt. Cînd însă defectiunea de la cîrmă l-a obligat pe Willis să stea oare întregi în apă, munca lui a fost penibil stînjinită de aparițiile rechiniilor, atrași de trupul alb al omului. Lupta împotriva nesățioaselor făpturi a fost lungă și

greă. Printre metodele folosite de călătorul nostru a fost și aceea a legării unui rechin ucis la pupă, ca avertisment pentru agresori. Nici vîntul, nici rechini însă — afirmă Willis — nu l-au chinat atît de cumplit ca singurătatea, izolarea, dorul de oameni în general, de ai lui în special... „Drept care s-a hotărît ca, de îndată ce va realiza o cîrmă corespunzătoare, să-și reia cutezătoarele călătorii pe plută. Și să ajungă, negreșit, în Australia.“

E. DASCĂLU

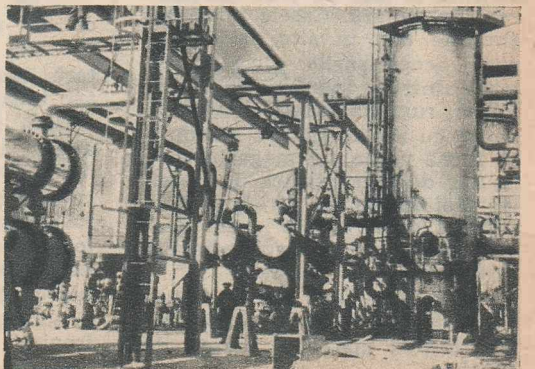
Boom petrolier în Africa de Nord

Încă în urmă cu aproximativ un deceniu continentul de la sud de Mediterana aproape că nu apărea în statisticile consacrate producției petroliere. Singur Egiptul realiza o producție regulată — dar și aceasta de volum mic. Ceea ce-l determina pe W. Alphaeus Hunton, negru american, cunoscut om de știință și publicist, să afirme în lucrarea sa „Destinele Africii“: „Petroliul rămîne unul din marile semne de întrebare ale Africii... Dar însăși această carte avea să vadă lumina tiparului tocmai în perioada în care din nisipurile Saharei algeriene fișnea la suprafață — afirmîndu-și existența — „aurul negru“. Fapt care a avut drept consecință intensificarea lucrărilor de prospectări și în alte teritorii africane și descoperirea unor importante zăcăminte petrolifere — cum ar fi de pildă cele din Libia, Nigeria etc. Iar bilanțurile producției petroliere au consemnat întîietatea continentului african față de celelalte regiuni petrolifere ale lumii în ce privește sporirea producției pe 1963 față de 1962 — cu aproximativ 50 la sută. (Numai Algeria a dat, în 1963, peste 23 milioane tone, iar Libia 21 milioane tone.) În prima jumătate a anului în curs a continuat descoperirea de noi resurse petrolifere în Africa — de pildă în sudul Tunisiei, la El Bormat (regiunea Medenin) și în Nigeria, acestea din urmă fiind, potrivit agenției egiptene M.E.N., dintre cele mai importante rezerve descoperite pe continentul negru în ultimul timp.

Scoaterea la iveală de noi zăcăminte în Africa, și îndeosebi în regiunile sale din nord, a determinat ceea ce ziarul „Neue Zürcher Zeitung“ denumește într-un număr recent, „cursa după petrolul nord-african“, desfășurată de o serie de societăți petroliere din Europa occidentală și Statele Unite. Explicația care se dă acestui interes pentru petrolul provenit de dincolo de Mediterana constă în avantajele pe care le prezintă extragerea sa dintr-o regiune situată în imediata apropiere a pieței vest-europene, nemăifîind nevoie deci să se cheltuiască pentru transportarea sa sume mari și mici taxe de tranzit, cum se întîmplă în cazul petrolului adus prin Canalul Suez. Paralel însă cu ciocnirile de interese dintre diferitele societăți petroliere care se orientează tot mai mult spre petrolul nord-african, se semnalează, cum se arată de altfel și în articolul sus-citat, ca și în articole din alte organe de presă vest-europene, tendința unor țări africane de a ridica obstacole în calea exploatării acestei bogății naționale a diferitelor țări africane de către societățile străine. Și în acest sens este amintită hotărîrea Algeriei de a construi o conductă care să-i aparțină exclusiv, ca și o serie de măsuri adoptate de autoritățile libiene în vederea limitării exploatării resurselor petrolifere ale Libiei de către companiile străine.

I. CIOARĂ

Algeria — rafinărie de petrol la Hassi Messaud.

AGENDA FLACĂRA

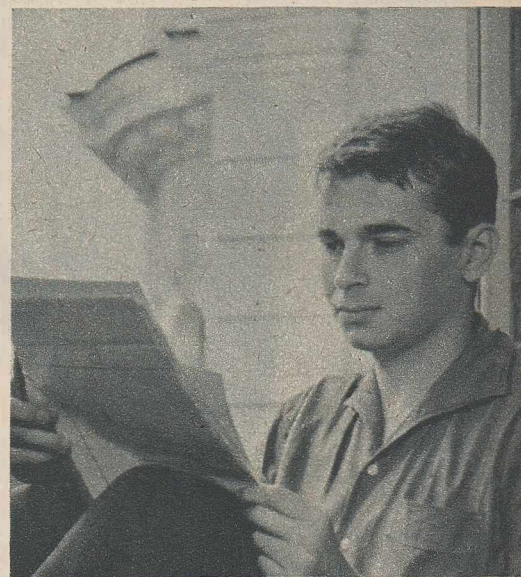

La Concursul internațional de balet de la Varna, tinerii soliști ai Teatrului de operă și balet al R. P. Romine, Magdalena Popa și Sergiu Ștefan-schi, au obținut premiul II.

Artiștii noștri care s-au prezentat la acest concurs cu fragmente din „Giselle”, „Lacul lebedelor” și „Spartacus”, s-au bucurat de aprecieri deosebite pentru nivelul înalt de care au dat dovadă în interpretarea baletelor respective.

Acesta este negrul american Ray Charles, unul din cei mai apreciați cântăreți de muzică ușoară din lume (vocea sa este auzită uneori și la posturile noastre de radio). El s-a născut în orașul Albany, statul Georgia, în 1930. Ray Charles este orb (infirmitate căpătată la vârsta de 9 ani). Aceasta nu-l împiedică să se acompanieze singur la pian. Repertoriul său se compune din circa 250 de cântece.

Tinărul poet Nichita Stănescu, autorul volumelor de poezii „Sensul iubirii” și „O viziune a sentimentelor”, a predat de curând Editurii tineretului o nouă culegere: „Dreptul la timp”. Aceasta cuprinde, după mărturisirea autorului, trei cicluri de poeme: o evocare lirică a luptelor ceferiștilor și muncitorilor petroliști din 1933; meditații asupra timpului, precum și un elogiu adus vieții noastre socialiste.

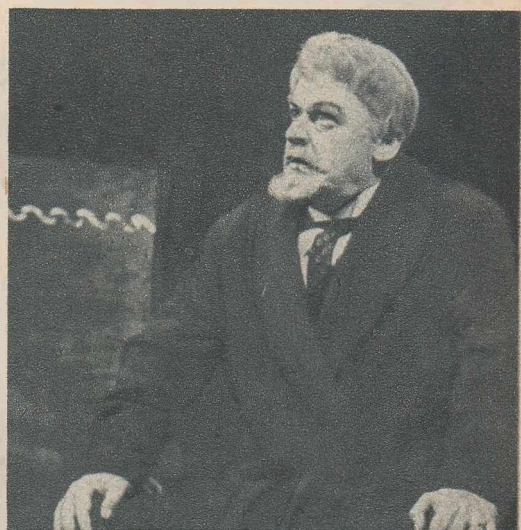
În muzica ușoară italiană s-au impus în ultima vreme o serie de cântăreți foarte tineri, adversari înverșunați ai stilului urlatori. Unul dintre ei este Bobby Solo, în vârstă de 19 ani, a cărui afirmare s-a produs într-un timp record. Deși de la debutul său n-au trecut decât 10 luni, discul cu cântecul „O lacrimă pe obraz”, lansat de Bobby Solo la Festivalul de la San Remo, s-a vândut în 1.200.000 exemplare în numai două luni.

Leslie Caron, înzestrata interpretă a personajului Lily din filmul cu același nume, apare într-o nouă creație. E vorba de „Father Goose”, film turnat în Jamaica, unde Leslie Caron joacă rolul unei profesoare franceze care nimește pe o insulă locuită doar de un fost profesor, ireductibil mizantrop. În fotografie: Leslie Caron și partenerul ei, cunoscutul actor american Cary Grant (dreapta), în timpul turnării.

În luna septembrie, iubitorii de teatru din câteva regiuni ale țării vor avea în mijlocul lor un oaspete se seamă: Teatrul de Comedie. Ei vor putea urmări: „Șeful sectorului suflete” de Al. Mirodan, „Rinocerii” de Eugen Ionescu, „Umbra” de E. Svarț. În fotografie, o scenă din „Șeful sectorului suflete” cu Vasilica Tastaman și Radu Beligan (distins cu premiul pentru cea mai bună interpretare a unui erou dramatic dintr-o piesă originală).

Fotografia de față înfățișează un moment coregrafic din noua premieră a secției de estradă a Teatrului de stat din Ploiești, „Alo, la telefon revista” de I. Avian și Fred Firea. Muzica aparține compozitorilor Florentin Delmar și Nelu Danielescu. Regia o semnează Alexe Marcovici; coregrafia Adriana Dumitrescu și Mihai Oros; costumele Mia Steriade, iar scenografia Vintilă Făcăianu.

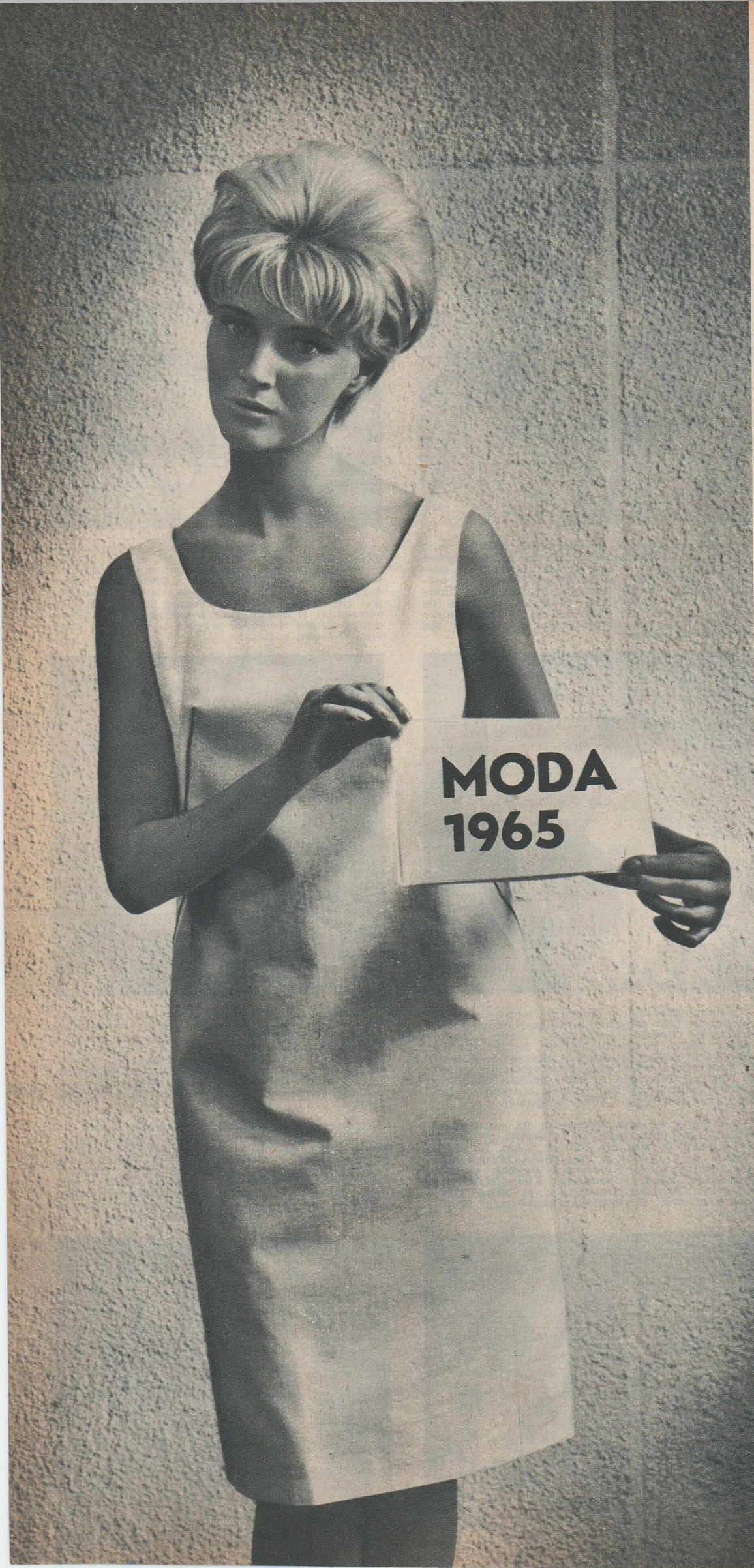
Turneul întreprins nu demult în Anglia de către Teatrul M.H.A.T. din Moscova a stîrnit un justificat interes din partea publicului britanic. Printre spectacolele prezentate s-au numărat „Livada cu vișini” de Cehov și „Clopotele Kremlinului” de Pogodin. Unul din cei mai aplaudați actori a fost Boris Livanov (în fotografie) care și-a sărbătorit recent 40 de ani de activitate scenică.

Actorul italian Folco Lulli (cunoscut la noi din filmul „Nu-i pace sub măslini”) va începe să turneze în luna octombrie (ca regizor și interpret principal) filmul „Stelele cad vara”, o interesantă peliculă cinematografică dedicată eroilor rezistenței italiene. De remarcat că Folco Lulli a fost comandantul unei brigăzi de partizani din valea riului Cuneo. În fotografie e alături de viitoarea sa parteneră, actrița suedeză Anita Sanders.

**S-A NĂSCUT
MODA
ANULUI
1965**

PRIMA CONF

**MODA
1965**

La ora la care se scriu rândurile de față destinul modei 1965 a fost hotărît (cu drept de recurs, firește). Ceea ce pentru noi, muritorii de rînd, constituie încă o taină (pentru noi, cei care decidem, de fapt, asupra longevității modei dar care, din păcate, nu supunem de atîtea ori prea docili vrerilor ei!) a devenit pentru specialiști o problemă elucidată, transcrisă în schițe, transpusă în molaie, transformată în rochii, taioare, mantouri. Creatorii noștri de modă și-au spus din vreme ultimul cuvînt. Dar au înțeles că ultimul cuvînt în modă nu-l pot avea numai ei. Că e nevoie să se consulte și cu cumpărătorii. Ceea ce au și făcut. La fabrica de confecții și tricotaje „București” au fost invitați, nu demult, oaspeți. Oameni de artă scriitori, ziariști, reprezentanți ai comerțului. Li se propunea acestora o primă confruntare cu moda '65, prezentată în faze incipiente ale creației — cea a schițelor și a molaie din pînză albă. Părerile lor erau așteptate și, așa cum s-a promis — și sperăm că nu numai din amabilitate de gazdă — vor fi luate în considerație la definitivarea colecțiilor.

O dimineață întreagă moda a fost subiectul unor convorbiri extrem de vii și nu o dată, contradictorii. Croiala unei rochii sau linia unui mantou au fost discutate de actrița Dina Cocea sau arhitectul Anton Moisescu, de scriitoarea Mioara Cremene sau de graficiana Tia Peltz, de criticul Adina Nanu sau de poeta Violeta Zamfirescu cu simț al răspunderii: de reușita și de gustul cu care acestea vor fi rezolvate de pînă felul cum ne vom îmbrăca anul viitor.

Așadar, ce prevede moda anului viitor, așa cum o promovează creatorii noștri?

★

Istoria costumului a avut deseori momentele sale de hipertrofiere barocă, cînd veșmintul feminin era o avalanșă de mătăsurii, turnuri, funde, volănașe, pene de struț. Excrescențele acestea copleșeau corpul, îi stînjeneau mișcările — era de altfel moda femeilor inactive, cu un rol prin excelență decorativ. Rareori moda a cunoscut însă o asemenea simplitate ca cea actuală și mai ales ca cea preconizată pentru anul viitor. Justificarea există: femeia zilelor noastre, femeia care lucrează și face

port, are nevoie de o îmbrăcăminte practică și comodă. De altfel, întreaga ambianță modernă — arhitecturală, plastică — reurge la linii și motive geometrice simple, așa că moda se integrează firesc decorului nostru cotidian. Conjugând eforturile proprii de creație, cu cele rezultate dintr-o studiere atentă a modei internaționale, specialiștii fabricii „București” au sintetizat răsăturile rochiei la modă în cinci siluete. Spre deosebire de anul trecut (anunțăm că pentru creatorii de modele anul 1964 este considerat depășit — n.r.), — se spunea în referatul prezentat de fabrică — când predomină rochia din două piese, anul acesta rochia simplă, dreaptă, deține locul de frunte. Linia aceasta este folosită cu insistență atât la rochiile confecționate din

rind vag linia corpului, diversele gusturi și — mai ales! — diversele siluete? Poate ea oferi varietatea necesară pentru ca strada să nu fie invadată de rochii asemănătoare? Actrița Dina Cocea este de părere că da — în mare vovbind. Cele două pense lungi pornite de sub bust în linie oblică pînă la cusăturile laterale ale rochiei (care este croiala specifică noii mode), îmbracă bine toate siluetele; clasicul „chemisier”, tăiat în talie, cu corsajul drept sau ușor bluzat și fusta dreaptă ori veșnic tînăra rochie din două piese vor oferi soluții siluetei mai pline, în timp ce sarafanul, revenit în modă după o îndelungată absență, cu o interpretare nouă a decolteului (mult adîncit), se anunță a fi o îmbrăcăminte foarte potrivită pentru tineretele fete.

Dar pentru ca această cupă extrem de simplă a modei 1965 să prindă și să reziste, e nevoie de îndeplinirea prealabilă a cîtorva condiții. Oaspeții au pledat pentru ele, venind de altfel, uneori, în împlinirea cerințelor fabricii. E nevoie — pentru ca rochia „furou” să nu supere prin linia ei „săracă” — de materiale extrem de interesante. Fără de varietate a contexturilor, fără a le asigura neșifonabilitatea (gîndiți-vă la aceste rochii drepte și scurte cum pot arăta după două ore de stat într-un fotoliu de cinema!), fără a gîndi bine cromatica lor (și coloritul modern aduce mult alb-negru, alb-bleumarin, roșu, galben în toate tonurile și o mare varietate a nuanțelor de bej), rochia modernă se poate transforma într-un eșec. Se cere de asemenea multă promptitudine în a prinde linia modei în domeniul țesăturilor. Dar, în această problemă, fabricile de confecții așteaptă colaborarea intensă, activă, eficientă, a fabricilor de țesături. Așadar, condiția Nr. 1: materialul.

Condiția Nr. 2 ar fi cea a accesoriilor. Arhitectul Anton Moiescu a subliniat insistent — și perfect justificat — aportul esențial al acestora la întregirea unei ținute armonioase. Dacă o rochie extrem de simplă nu poate beneficia de asortarea pantofilor cu poșeta sau a mînușilor cu

pălăria — să zicem — oricît de multă bunăvoință ar fi avut croitorul, ea nu poate asigura, singură, eleganța ținutei. Și acesta este un adevăr binecunoscut dar, din păcate, și el trebuie din nou spus și răspus. Magazinele noastre nu ne oferă posibilitatea de a găsi laolaltă accesorii gîndite împreună și, deși ni se făgăduiesc de mult raioane specializate (unde cumpărătoarele să poată primi și un sfat competent), le așteptăm de prea îndelungată vreme.

S-a mai discutat apoi o problemă deosebit de importantă. Cea a adoptării modei, sau mai bine zis a elaborării ei în funcție de silueta mijlocie care predomină în țara noastră și de condițiile noastre climatice specifice. Din acest punct de vedere, mantourile nu au satisfăcut în întregime. Și la hainele de iarnă se preconizează o linie lipsită de amploare, foarte apropiată de corp (moda mantourilor largi, bogate, a devenit o amintire), cu gulere mici, cu mâneci drepte; dar — după cum s-a semnalat în discuții — la iernile noastre adeseori vitrege, paltoanele acestea nu sînt chiar corespunzătoare, ele nu pot apăra de frig. Unele caracteristici sînt atrăgătoare și demne de reținut: a revenit în modă redingota, lejeră și ușor degajată la tiv, se poartă șlițul sau cuta foarte adîncă, platca, butonajul pe bride, gulerul înalt, confortabil. Perfect: ele pot fi însușite în întregime. Dar, gîndit pentru confecția de largă serie, paltonul nu trebuie să-și uite și funcția utilitară.

★

Nu e prima dată cînd fabrica „București” și-a chemat oaspeții și s-a sfătuit cu ei. Dar e prima dată cînd ea face lucrul acesta într-un stadiu de creație în care sfatul primit poate fi cu adevărat aplicat, cînd modelul e gîndit doar pe hîrtie și nu s-a tăiat decît pînza albă a mulajului. Această participare mai largă la crearea ei ni se pare de bun augur. Devenită o preocupare a cît mai multora, moda va reuși să răspundă gusturilor și cerințelor noastre.

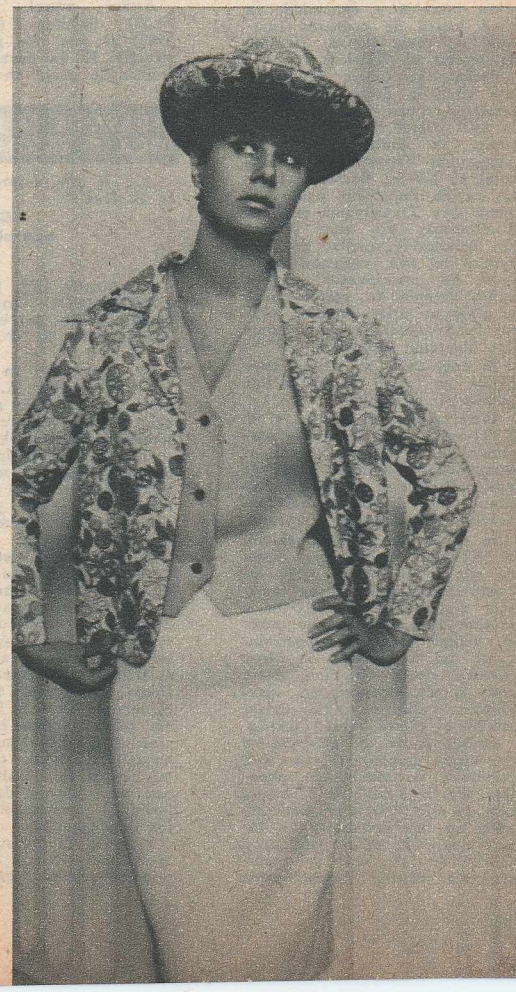
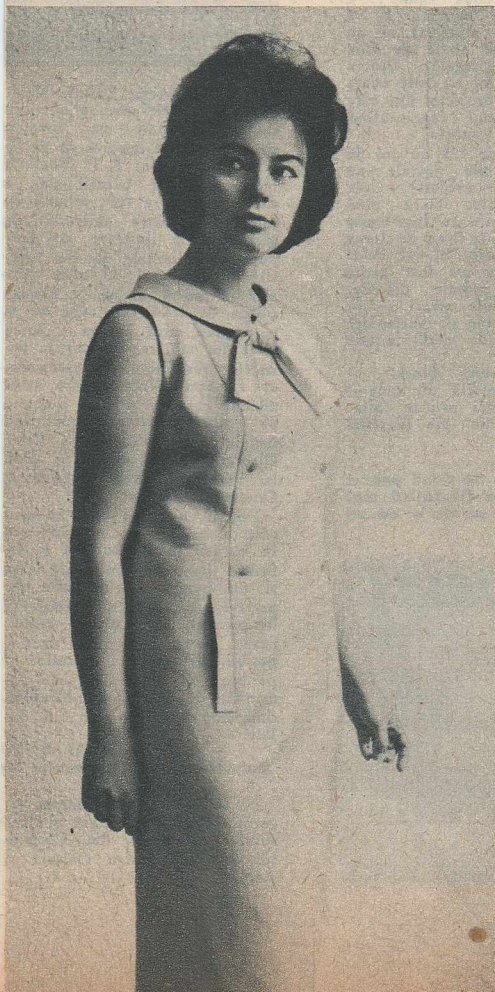
Sanda FAUR
Fotografii de Elena GHERA

NTARE

stofe cît și la cele din bumbac sau mătase a rochiile pentru toate ocaziile, ea avînd atît silueta zveltă cît și cea plină. La acest sortiment vom adopta cinci siluete în care vom încadra trei tipuri diferite de rochii și anume: rochia întregă, două piese și genul sarafan“.

De aici au pornit discuțiile. Poate oare satisface rochia aceasta dreaptă, de obicei fără mîneci, netăiată în talie, lejeră, urmă-

Rochia anului 1965, așa cum o preconizează creatorii fabricii „București”: simplă, dreaptă, cu linia lejeră, ușor pensată, cu mici garnituri (clape, nasturi, buzunare) care îi dau personalitate. Ultima imagine vă oferă o ținută din trei piese, cu jachetă imprimată (nota nouă a sezonului), din același material din care e confecționată și pălăria.

cititorii

POȘTA NOASTRĂ

Constantin Stutz, Iași. Mulțumim pentru aprecieri. Adrele publicate la rubrica „Cititorii către cititori” apar cu înțelegere, într-adevăr, dar n-avem ce face: deocamdată nu putem va în considerare propunerea lv. de a scoate un supliment special pentru această rubrică. Ați citit undeva că primul film românesc, „Războiul pentru independență”, nu are o valoare prea mare. Să precizăm: ca document al istoriei cinematografiei noastre, el are o valoare leosebit de mare; ca realizare artistică însă, valoarea sa este scăzută deoarece artiștii care l-au realizat nu aveau nici ei experiență cinematografică și, în plus, pentru a putea obține priunul oficialității de acum umătate de veac, primii cinești romini au trebuit să facă o serie de concesii ideologice clasei stăpînitoare; aceste concesii se oglindesc, bineînțeles, în film. La celelalte întrebări vă vom răspunde într-un număr viitor.

Florica Mureșan, Cluj. În mai multe articole apărute în presă s-a arătat că televizorul poate lăuna organismului omenesc numai în cazul vizionării emisiunilor fără respectarea unei distanțe minime față de ecran. Această distanță ar fi în jurul 2,5-3 m, sau după alte calcule, o distanță egală cu cel puțin de 5 ori diagonala ecranului (deci, dacă diagonala ecranului este de 60 cm, la o distanță de cel puțin 3 m). Nu vorba de efectul unor radiații, ci de faptul că apropierea prea mare obosește ochii. O depărtare exagerată luce de asemenea la oboseala vederii. După cum și prea multe ore consumate în fața micului ecran au drept efect — ca și abuzul în vizionarea filmelor de cinema — oboseala sensibilității noastre aparat vizual. În ce privește problemele medicale, cînd e vorba de lucruri deosebit de importante și de interes general, noi publicăm materiale documentare mai largi, iar în chestiunile particulare, medicul nostru răspunde prin scrisori directe; cît despre sfaturile gospodărești — sînt nu-

merose alte publicații care au rubrici speciale și nu credem că ar fi necesar să mai avem și noi una.

Tiberiu Chebeș, Lugoj. În istoria Romei există doi mari oameni cu numele de Seneca: tatăl și fiul. Tatăl, Marcus Aennaecus Seneca, s-a născut cam prin anul 60 î.e.n. și a murit în 39 e.n. A scris mai multe opere cu caracter istoric. Fiul său, Lucius Aennaecus Seneca, născut în jurul anului 4 î.e.n. și mort în anul 65 e.n., a fost un cunoscut filozof, scriitor, orator și istoric. Preceptor al lui Nero în copilărie, cînd acesta ajunge împărat îl ridică la ranguri înalte, pentru ca pînă la urmă, acuzîndu-l de participarea la o conjurație, să-l oblige să se sinucidă. Seneca a scris mult și în genurile cele mai diferite: lucrări filozofice (dintre acestea amintim „Scrisori către Lucilius”), beletristice, științifice. Celebre sînt nouă dintre cele 40 de tragedii scrise de Seneca (amintim: „Hecuba”, „Oedip”, „Medeea”, „Fedra”) ale căror subiecte sînt împrumutate, desigur, de la clasicii tragediei eline, dar sînt trecute prin filtrul personal al lui Seneca și pline de aluzii la viața Romei din primul secol al erei noastre. Mai amintim: „Probleme naturale” — operă științifică în 7 volume; tratatele de morală „De clementia” și „De beneficiis” („Despre milă” și „Despre binefaceri”). Opera lui Seneca a avut o mare influență asupra dezvoltării literaturii dramatice din epoca modernă — și îndeosebi asupra clasicismului francez.

V. SILVIAN

Daniela Ionescu, Ploiești; Eugen Acaru, București; Vasile Dumitru, Săbăoani; Cornelia Pavel, Oradea; Iulian Popescu, Reșița; Gheorghe Arsenescu, Gura-Humorului; Alex. Boia, Breaza; Lidia Zaharia, Zimnicea; Filip Bunescu, Stupeni; Florența Cristescu, Spanțov; Marcel Josa, Alba-Iulia; Felicia Tăutu, Tg. Neamț; I. Adamescu, Pitești; Mariana Augustin, Brașov; Mircea Cădar, Cluj; Ion Marin, Craiova; E. Manoil, București — răspunsul la întrebările dv. îl veți primi prin poștă.

DE LA CORESPONDENȚI

La mare — bucuria dimineații. (P. Voinescu, București)

Actualități cinematografice

DIN NOU CU APARATUL ÎN LUMEA MUZICII

Il știm pe Paul Barbăneagră, regizorul filmului „George Georgescu” (deținătorul premiului pentru cel mai bun film documentar la Festivalul de la Mamaia și al unui premiu al criticilor străini, acordat din inițiativa cronicarului francez Henri Chapier) un îndrăgostit de muzică. Drept care, l-am întrebat de la bun început:

— Rămîneți în continuare un prieten al muzicii?

— Cred că nu mă voi despărți niciodată de preclasici, de Bach, Bartok și de muzica autentic populară.

— Putem presupune, deci, că nici de filmele inspirate din lumea muzicii.

— Bineînțeles. Am printre proiectele mele, un alt film cu temă muzicală. De data aceasta însă m-am oprit asupra unui artist instrumentist. Voi reconstitui — artistic, se înțelege — cu ajutorul imaginilor, procesul de însușire a unei bucăți muzicale, lupta pentru adîncirea și întruchiparea ei de către un instrumentist (violoncelist sau pianist). Din păcate, mai multe nu pot spune: de altfel, filmele mele sînt scurte și, operînd cu multe imagini-simbol, nu se prea pot povesti.

— Ce gen de filme preferați?

— Exclusiv documentarul și în special cel care tinde din ce în ce mai mult să se numească „cinema-mental”.

— La Mamaia, la Festivalul filmului,

Regizorul Paul Barbăneagră.

v-am auzit adeseori discutînd cu cineștii noștri și cu cei străini despre așa-numitul „cinema-mental”. Ca documentarist, ce înțelegeți prin această denumire?

— Modalitatea care nu se mulțumește doar să povestească faptele (chiar dacă relatarea lor conține prin ea însăși, prin „unghiul” de abordare, o atitudine), ci își propune să întruchipeze o idee poetică în spiritul acelor legi proprii mecanismului mental; înțeleg prin aceasta o viziune subiectivă care rezultă din înlănțuirea asociativă a unor planuri autentice.

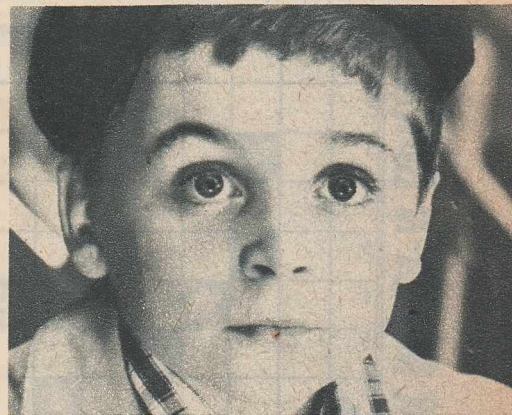
Magda MIHĂILESCU

PĂȚANIILE NĂSTRUȘNICULUI BÉBERT

Bébert, prîslea familiei Martin, e unul din acei copii care — fără a fi mai rău ca alții — dau mereu de furcă celor mari. De pildă, în acest ajun de vacanță, cînd familia Martin a venit din suburbia unde locuiește ca să tîrguiască la Paris, Bébert s-a aranjat să rămînă cu fratele său mai mare în oraș, urmînd să se întoarcă acasă cu trenul următor. Dar, în tren, Bébert se rătăcește de fratele său și cade în grija unor feroviar, oameni de treabă, plini de solicitudine. Cu Bébert însă viața nu e prea ușoară și, mai mult decît băiatul, noii lui protectori sînt nerăbdători să-l vadă din nou la domiciliul părintesc.

Alături de farmecul poznaș al actorului în pantaloni scurți — Petit Gibus, interpretul lui Bébert — filmul regizorului Yves Robert, realizat după romanul lui François Boyer „Bébert și omnibuzul”, aduce în scene pline de haz și, prospețime cîteva imagini din viața oamenilor simpli din Franța de azi.

În fotografie: Petit Gibus, interpretul rolului titular din filmul francez „Bébert și omnibuzul”.

PE PLATOURILE DIN ODESA

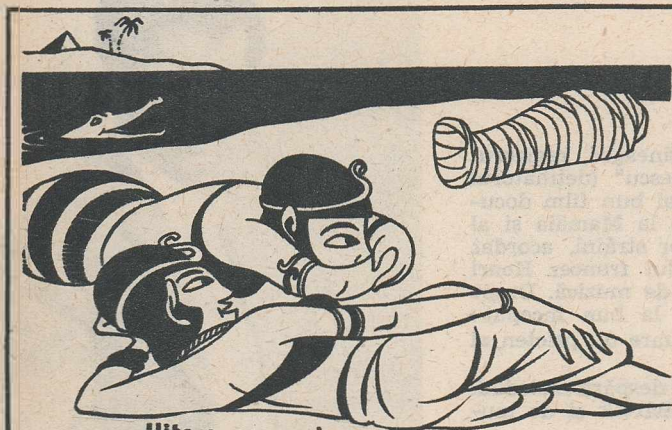
Studioul cinematografic din Odesa numără abia zece ani de existență. Producția lui a devenit însă cunoscută în Uniunea Sovietică și peste hotare printr-o seamă de filme remarcabile ca: „Primăvara pe strada Zarecinaia”, „Capitanul vechii fortărețe”, „Povestea primei iubiri” etc., realizate în cea mai mare parte de tineri absolvenți ai Institutului unional de cinematografie.

În prezent se află în curs de filmare cîteva noi producții cinematografice: o dramă din perioada Marelui Război pentru Apărarea Patriei, o navelă științifico-fantastică despre cucerirea Cosmosului, comedii.

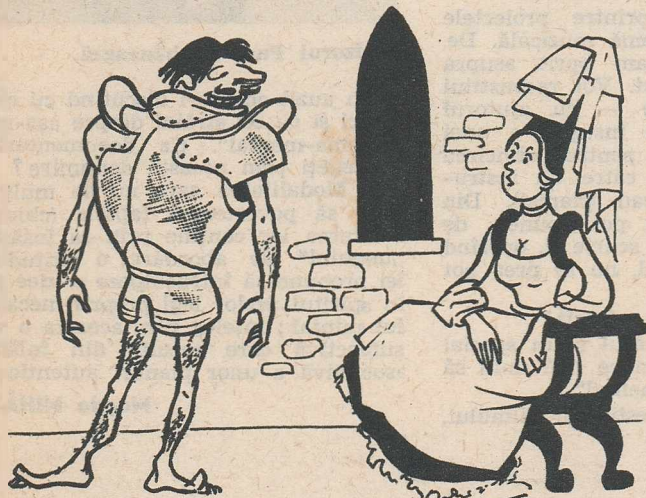
Pentru cei mai tineri spectatori s-a realizat, după un scenariu de I. Strahov, filmul de aventuri „Taina”, în regia lui F. Gasanov. În fotografie: Alka, eroul filmului, interpretat de elevul Ghennadi Golubev.

De la una la alta

— Uite-o pe madam Ramses, ce bine se conservă!

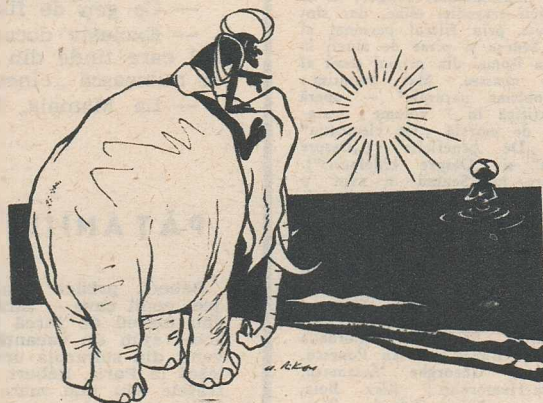
— Anul acesta plec la Marea Roșie, se organizează o cruciadă!

LA MARE... de-a lungul veacurilor

de Rik AUERBACH

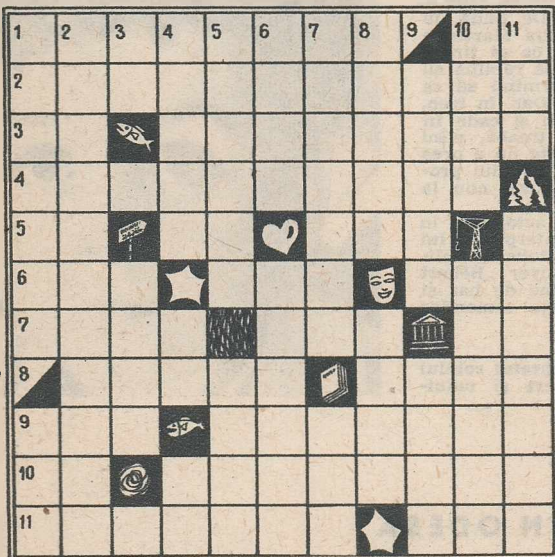

— Frumos îți șade! Am ajuns să te văd și nudistă!...

— Atât de mică e apa acolo!
— Nu, sînt cu elefantul!...

NU CHIAR MURĂ-N GURA...

ORIZONTAL: 1) Stă-n Bucegi cu capu-n nori! — Articol. 2) Scutură bine (pl.). 3) Loc... gol — Bani mărunți! 4) Poartă casa-n spinare! 5) Rele! — Rețetă (abr.) — Articol (abr.). 6) Prefix moralist — Fiul lui Esop — Așa (mold.). 7) Uneori depășește ocaua! — Anul trecut (abr.) — Post scriptum. 8) Costum la feminin! — Riu în Serbia. 9) Seamănă vînt! — Nu e mare lucru! 10) Radu Roșu — P-aci ț-e drumul! 11) Sare peste cal!... — ...și fiindcă veni vorba de cal (pl.).

VERTICAL: 1) Bate șaua să priceapă iapa! — Măsură în fizică. 2) Tac și

fac! 3) Radu Petrescu — Verba volant! 4) Plantă erbacee din familia liliaceelor — Usturoi — Cu floare albastră. 5) A ieșit din pepeni! — Amfitrioana artiștilor de peste hotare. 6) Maladie a viței de vie — În lipsă de oglindă i-a fost bună și apa! 7) Nu trag la scară, ci la poartă! — Poartă de grijă turiștilor! 8) Om de lege — Se spală la „Nufărul“! 9) Drum spre inimă!... — ...și drum spre nervul olfactiv. 10) Munte în Islanda — Basma curată! (masc.). 11) Răi în junglă, buni în portofel — Umbliă cu momeli!

A. BART

Dezlegarea jocului „H₂O” apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) NASH — TUDORAN. 2) IDA — NADIR — PE. 3) CADA — RAU — DIG. 4) OMONIM — RIU — R. 5) LOVIT — ENESCU. 6) AVE → ARGES — O. 7) I — ANCIE — ISTM. 8) ENEA — ESTUAR. 9) ACUT — G — MAL — E. 10) RR — ETUVE — INA. 11) CALDURA — ANIN. 12) ANTE! — ASANATA.

CU OCHI DE MAIMUȚĂ

...Acesta este titlul sub care a apărut în paginile revistei „Bunte Illustrierte” din R. F. Germană o corespondență în legătură cu interesanta realizare a oftalmologului tiliandez Bhisakdi Soonsawasdi.

„Dacă totul va merge în continuare bine — se afirmă în revistă — Tinoh Jusoo, cultivatoare de orez, își va recăpăta vederea, fiind primul om din lume care va vedea cu ajutorul unor cornee de maimuță”.

Metoda transplantului de cornee nu e nouă. Dar această metodă a întipărit totdeauna o dificultate: lipsa de donatori umani. Atenția specialiștilor s-a îndreptat atunci spre animale. Dar încercările de utilizare a unor

cornee luate de la vite, cîini, găini nu au dat rezultate. Printre cei preocupați de această problemă se numără și doctorul Bhisakdi. El constată că ochiul gibonului — maimuță antropoidă înrudită cu urangutanul, gorila și cimpanzeul — prezintă multe asemănări cu cel omenesc, printre care și grosimea stratului corneean.

După un lung șir de experiențe pe animale, doctorul Bhisakdi a experimentat prima transplantare la om a unei cornee de gibbon.

Tinoh Jusoo — care timp de 10 ani a fost complet oarbă și despre care se credea că nu mai are nici o șansă de a-și recăpăta vreo dată vederea — a fost

POVEȘTEA VORBEI

Contraste

Între sensul vechi și cel actual al unor termeni cîteodată un contrast izbitor. Cine ar crede că fisc (= administrația finanțelor, serviciul de percepere a impozitelor) trage din fiscus, cuvînt latin care însemna „coșul împletit din nuiele”. Sensul a evoluat: de la „coșuleț de nuiele” la „coșuleț în care se țineau banii” apoi la „venituri”, în special „partea din venituri statului destinată împărțirii” și, în sfîrșit, „teza publică”.

Surprinde de asemenea contrastul dintre înțelesul actual al substantivului arvonă și cel original, din greaca modernă: aravoron = logodnă! Sensul care ne ajută să înțelegem această evoluție este acela de „dar de logodnă”, adică un acot, o arvonă la dăruirea de nuntă, sens care există în graiul aroninic (ei spun arvon).

Poate și mai neașteptat e constatarea că vechiul înțeles al lui șugubăț este foarte departe de sfera noțiunii de „glumă”. Lucrul acesta se vede, de pildă, într-un fragment dintr-o scriere aparținînd secolului al XVII-lea.

„Un neguțător cu a mult trecînd pe acolo l-a ucis un șugubăț”.

Este evident că făptașii crimei nu putea fi un om glumeț, poznaș, vesel! Filologii explică cu ușurință această folosire în aparență ciudată, a termenului șugubăț, arătînd că vechiul său înțeles era acela de „ucigaș, criminal” și că provine din limba slavă. Sensul actual a apărut ca urmare a unei apropieri greșite de verbul a șugui (= a glumi). Vorbitorii limbii romine au adăugat asemănării fonetice o legătură de înțeles, stabilind astfel o înrudire între șugubăț și a șugui, cuvînt care prin originea lor n-are nimic comun. Greșeala prinsă și, după cum poate constata oricine, sensul nou, datorat greșelii, a fost vîns de mult și definitiv sensul vechi și corect.

Sorlin STAI

prima care a beneficiat de această operație.

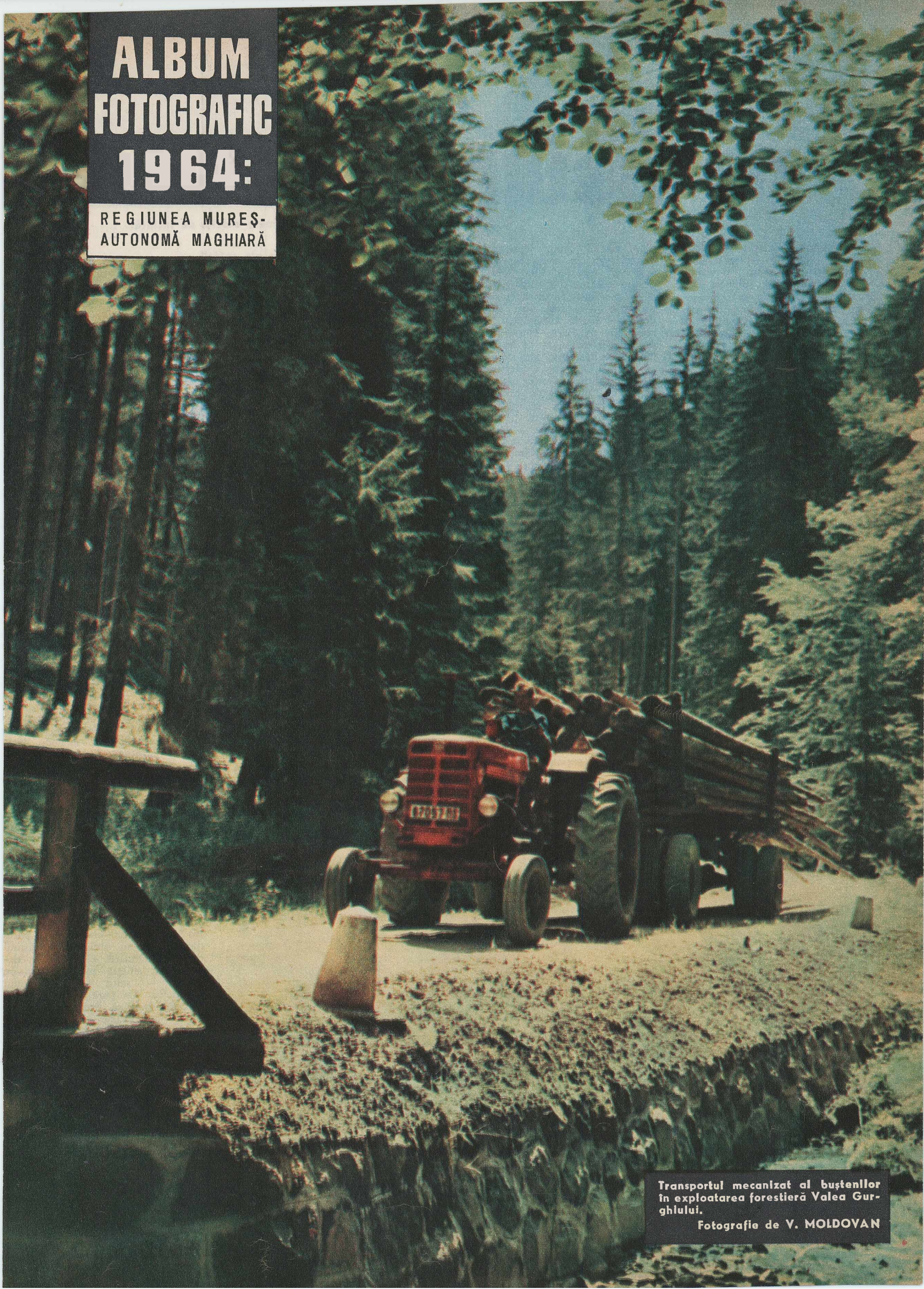
Intervenția a reușit. Doctorul Bhisakdi este încrîncîntat că datorită metodei realizate de dînsul nu meroși oameni își vor putea recăpăta prețiosul dar al vederii.

Gibbonul este un prieten al omului.

ALBUM FOTOGRAFIC 1964:

REGIUNEA MUREȘ-
AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Transportul mecanizat al buștenilor
în exploatarea forestieră Valea Gur-
ghului.

Fotografie de V. MOLDOVAN

de 8 ani pe insulă

Un împărat bizantin — Ioan Tzimiskes (969-976) — ne-a lăsat o moștenire interesantă: o cetate pe care a înălțat-o în mijlocul Dunării. Fortăreața urma să servească drept bază militară la una din extremitățile imperiului bizantin — acolo unde se puteau controla cât mai bine căile navigabile spre gurile Dunării și, implicit, spre porturile Pontului Euxin. Numai că, în cei o mie de ani ce s-au scurs de atunci, două treimi din fortăreață au fost înghițite de apele nemiloase ale bătrânului Danubiu; restul, treimea care a mai rămas, constituie în schimb un admirabil material științific pentru cei care cercetează istoria țării.

Păculul lui Soare

Unde se găsea această cetate bizantină? Ea a fost construită în mijlocul Dunării, pe o insulă — o insulă lungă de 6 kilometri (de trei ori mai lungă decât Ada-Kaleh) — situată, în linie dreaptă, între portul Călărași de pe malul stîng al Dunării și portul Ostrov, de pe cel drept. Denumirea ei? Păculul lui Soare. Sub acest nume este trecut în unele hărți de navigație și tot sub aceeași denumire este cunoscută azi de oamenii din partea locului.

Soare, ar fi fost un cioban — spune legenda — care în vremuri îndepărtate își purta turmele pe insulă, iar „păculul“ de care îi este legat numele n-ar fi la origine altceva decât expresia latină *pecus*, care înseamnă avuție în vite — respectiv oi. De foarte mult timp insula nu mai este locuită — săl-

Aici a fost în urmă cu un mileniu chelul de acostare al navelor militare bizantine.

ciile, ulmii, plopii, vița sălbatică acoperind-o de la un cap la altul.

Primul care a aflat câte ceva despre cetatea din mijlocul Dunării — și aceasta în urmă cu aproape un veac — a fost un... agronom, de altfel foarte cunoscut: Ion Ionescu de la Brad. După aceea a semnalat-o un inginer: Pamfil Polonic, care, căutînd amfore romane pe malul Dunării, a dat de cetatea bizantină. De atunci, foarte mulți ani, nimeni n-a dat urmare acestor descoperiri și totul a intrat pe făgașul uitării pînă acum opt ani cînd cetatea a fost... redescoperită de cercetătorii Muzeului de istorie din Călărași. Așa s-a deschis pe insulă un important șantier arheologic inițiat de Institutul de arheologie al Academiei R. P. Romîne; iar primii oameni de știință care au pătruns pe insula Păculul lui Soare au fost profesorul Ion Nestor, membru corespondent al Academiei, arheologii Petre Diaconu (care conduce și azi șantierul), R. Popa, D. Văloeanu și N. Angelescu, directorul Muzeului din Călărași — precum și un arheolog amator, V. Culică, tot din Călărași.

Orașul fără nume

Ce-au aflat arheologii? Cetatea, o dată terminată, n-a slujit multă vreme scopurilor militare. Bizantinii au omis faptul că apele Dunării nu țin uneori seama de ziduri, oricît de înalte ar fi. Așa că, încă la sfîrșitul secolului al X-lea, inundările reduc suprafața cetății, flota bizantină se retrage, iar insula capătă caracterul unei așezări civile. Locuitorii ei, pescari și crescători

Arheologii cercetează urmele zidului de incintă.

Una din porțile interioare ale cetății.

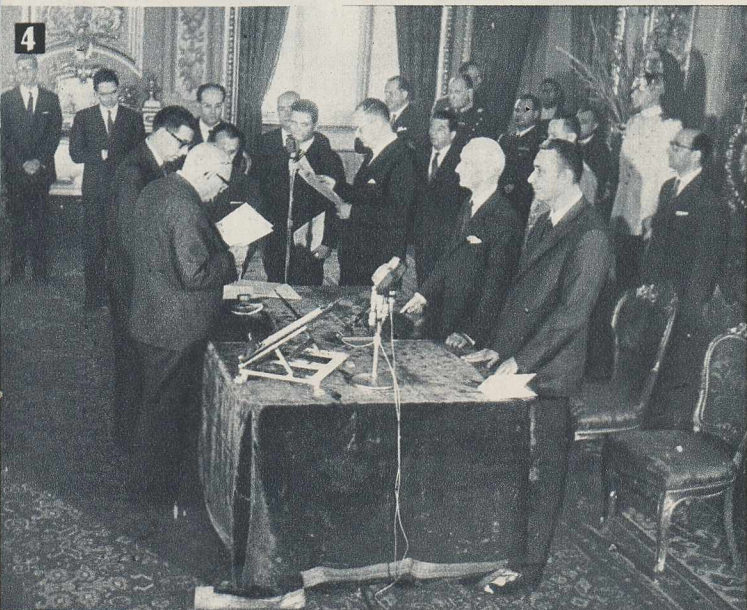
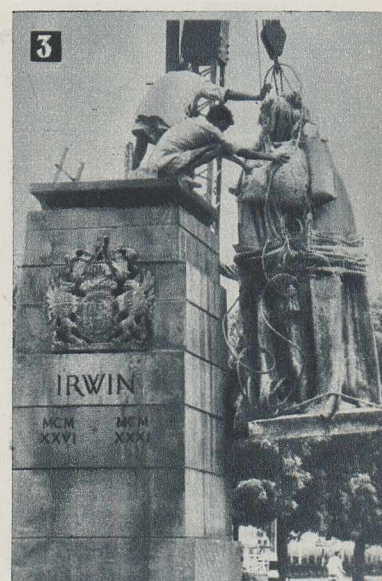
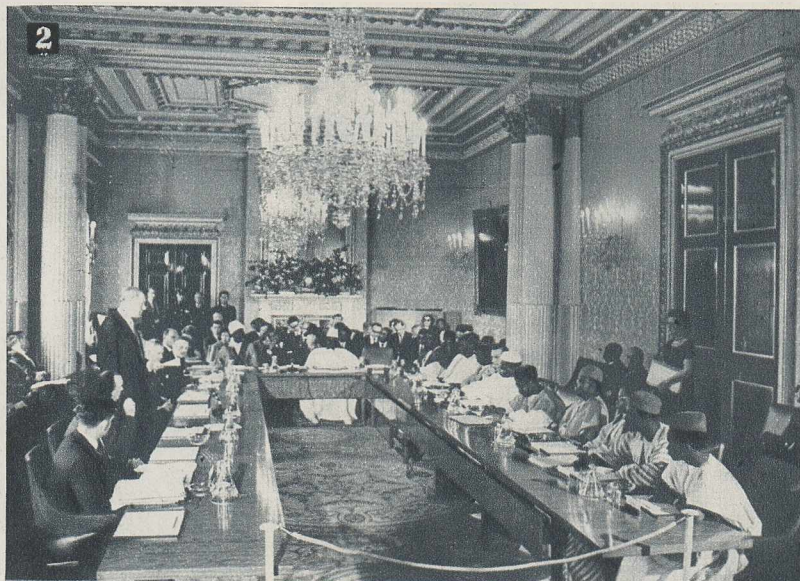
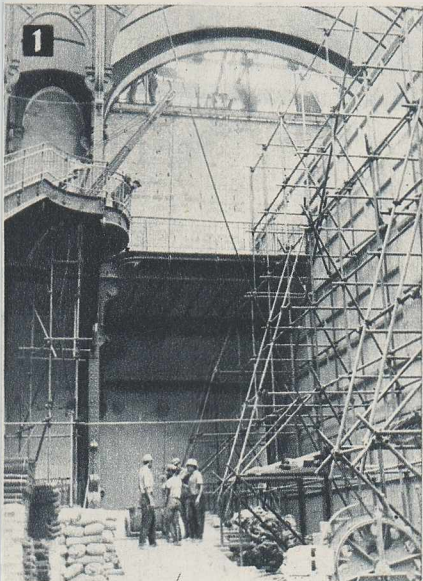

de oi, fac schimb de mărfuri cu alte populații. Viața pe insulă se stinge la sfîrșitul secolului al XI-lea, renaște la mijlocul secolului al XIII-lea și ține pînă la începutul secolului al XV-lea. Ce i-a determinat pe oameni să se stabilească din nou în acest ostrov? Cercetătorii cred că generațiile următoare s-au refugiat aici de teama invaziilor tătarăști. Locuințele lor erau acum mai bune, pe temelii de piatră, cu mai multe încăperi. Arheologii au descoperit că locuitorii

Așa arată o amforă bizantină — piesă găsită printre ruinele de pe insulă.

de pe insulă, pe lîngă altele, se specializaseră în prelucrarea metalului: produceau fontă, o fontă rudimentară albă, realizată în cuptoare mai perfecționate la acea vreme decât în multe alte părți ale Europei de răsărit. Afirmația cercetătorilor este bazată pe descoperirea unei cantități de fontă brută, a unui creuzet și a numeroase obiecte finite fabricate din acest metal. S-au descoperit tezaurer monetaire: de la Vlaicu Vodă, de la Mircea cel Bătrîn, monede tătarăști, bizantine și apusene. Totul tinde să demonstreze existența pe insulă, în această epocă, a unei localități cu trăsături urbane și cu activitate în domeniul prelucrării și comerțului cu pește, a prelucrării lemnului, a creșterii oilor. Totuși, în secolul al XV-lea, orașul medieval amenințat din nou de apele Dunării, distrus în parte și de un incendiu, moare. Oamenii se retrag iarăși de pe insulă — de data aceasta părăsind-o definitiv — lăsînd în voia soartei tot ce au realizat mai multe generații. Încotro? Arheologii cred că o parte dintre ei s-au stabilit pe țărmul drept al Dunării. O localitate dobrogeană, situată față în față cu insula — satul Galița (raionul Adamclisi) — pare, după părerea cercetătorilor, să fi fost creată de cei ce au părăsit la începutul secolului al XV-lea localitatea medievală aflată între vechile ziduri ale cetății bizantine. De altfel, cuvîntul *gala* avea în limba pecenegilor și a cumanilor semnificație de cetate, iar populația romînească i-a adăugat sufixul — *ita*. Oare străvechii locuitori ai insulei n-au dat satului pe care l-au întemeiat pe țărm denumirea cetății abandonate? Arheologii, care în vara aceasta sînt din nou pe insulă, — al optulea an la rînd — speră să lămurească pe lîngă alte enigme, și taina denumirii pe care a purtat-o cetatea și apoi localitatea medievală dintre zidurile ei.

1 În vederea noului an universitar, la „Grand Palais“ din Paris (vezi fotografia) au început lucrări de amenajare a 2 amfiteatre, 17 săli de cursuri, 10 cancelarii pentru profesori și a unei biblioteci cu 15.000 volume. În noua anexă a Sorbonei vor putea studia încă 2-3.000 studenți.

2 Instantaneu din timpul Conferinței de la Londra în problema acordării independenței Gambiei. După cum se știe, David Jawara, primul ministru al acestei țări, a cerut ca Gambia să devină independentă în februarie 1965.

3 După cum au anunțat agențiile de presă, guvernul indian a hotărât să desființeze statuile înfățișându-i pe foștii viceregi englezi ai Indiei. În fotografia transmisă de agenția londoneză „Keystone“, la New Delhi este înălțurată de pe soclu statuia lordului Irwin.

4 Aspect din timpul depunerii jurământului de către noul guvern italian, condus de Aldo Moro.

5 Un grup de 75 studenți nord-americani au făcut recent o călătorie în Cuba. Iată-i pe câțiva dintre ei vizitând provincia Las Villas.

6 Miting electoral în cartierul muncitoresc La Vega Central din Santiago de Chile. La tribună, în mijloc, senatorul Salvador Allende, candidatul Frontului de acțiune populară.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon 17.60.10—Int. 1744.
ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei.
PREȚUL REVISTEI: 2 LEI.
TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii“.
MACHETA: Vlad Mușatescu.
COPERTA NOASTRĂ: La Mamaia. Fotografie de A. MIHAILOPOL.

Scut
împotriva
soarelui

**LOȚIUNEA
ORIGINAL**

**Nu uitați:
la munte
și
la mare
REBUS!**

